

ESTRATÈGIA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DEL
PARC NATURAL DEL MONTSENY

PLA D'ACCIÓ
2011-2015

Parc Natural del Montseny

Disseny, dinamització i redacció

SCEA, Societat Catalana d'Educació Ambiental: Margarida Feliu, Octavi Bonet i Lluís Pagespetit
Equip **Àlteris (UAB)**: Pilar Comes, amb la col·laboració d'Anna Mas, Jesús Granados i Francesc Rosell

Amb la participació de:

Joana Barber, Lluís Velasco, Narcís Vicens - Parc Natural del Montseny

Josep Melero - Diputació de Barcelona

Marc Marí - Diputació de Girona

Equipaments / Dotacions al Parc Natural del Montseny

Belen Fernández - Centre de Documentació del PN del Montseny / Museu de Granollers "La Tela"

Gerard Badia i Mariona Sala - Escola de Natura LaTraïna / Fundació Catalana de l'Esplai

Joaquim Mateu i Sandra Pujadas - Museu Etnològic del Montseny la Gabella, Arbúcies

Carme Clopés – ADEMC / Centre d'Informació de Sant Esteve de Palautordera

Nacho López i Xavier López - Centre Cultural Europeu de la Natura

Israel Molinero i Núria Galobardes - APRÈN, Serveis Ambientals

Gisela Picañol i Núria Canals - SANTA MARTA CIEP, Viladrau

Ignasi Martínez - La Calma, Cultura i Lleure

Mar Romero – L'Obaga Serveis Ambientals

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ	5
2. MARC REFERENCIAL	6
2.1. El marc de l'Educació Ambiental per a la sostenibilitat al Parc Natural del Montseny	7
2.1.1. Educació	8
2.1.2. Educació ambiental per a la sostenibilitat	9
2.1.3. El Parc Natural del Montseny i els Espais d'Interès Natural	12
2.1.4. El Montseny, Reserva de la Biosfera	14
2.2. Conceptes teòrics utilitzats per repensar el model d'educació ambiental del Parc Natural del Montseny i que emmarquen el pla d'acció, definit de forma participativa	15
2.2.1. Complexitat	15
2.2.2. Societat xarxa	16
2.2.3. Acció	17
3. PLA DE PARTICIPACIÓ: METODOLOGIA I PROCÉS	20
3.1. Primera fase: Interpretació de la diagnosi.	
Prioritzar les línies estratègiques. Redacció de propostes.	21
3.1.1. Antecedents.	21
3.1.2. Realització i anàlisi dels resultats de la primera jornada de treball.	21
3.2. Segona fase: Planificació. Creació i consens en la definició de les accions.	23
3.2.1. Realització i anàlisi dels resultats de la segona jornada de treball.	23
3.3. Tercera fase: Execució.	
Prioritzar les accions del Pla d'Acció.	24
3.3.1. Realització de la tercera jornada de treball.	24
3.3.2. Reunions amb el professorat de la zona: altres aportacions.	25
3.3.3. Anàlisi de les propostes/accions en relació amb els objectius específics del Parc Natural del Montseny.	25
3.3.4. Taula amb les accions resultants de la dinàmica de prioritats.	30
3.3.5. Mapa de relació d'accions.	33
3.4. Quarta fase: Revisió.	
Aportacions finals i redacció definitiva.	34
4. PLA D'ACCIÓ	36
4.1. Consideracions sobre la redacció de cada apartat.	37
4.2. Accions resultants.	39
4.3. Cronograma d'actuació.	98

5. CONCLUSIONS

100

6. DOCUMENTS DE REFERÈNCIA

7. ANNEXOS

ANNEX 1.- Objectius generals i específics del Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera.

ANNEX 2.- Relació entre les propostes i els objectius generals i específics del Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera.

ANNEX 3a - Primera elaboració de les accions a partir de les propostes sorgides del grup de treball.

ANNEX 3b - Relació entre les propostes, els objectius generals del Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera, i les accions finals proposades.

ANNEX 4.- Anàlisi de les propostes/accions en relació amb els objectius específics del Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera.

ANNEX 5.- Taula de desenvolupament de les accions.

ANNEX 6.- Taula de treball per valorar i prioritzar les accions.

ANNEX 7.- Presentació procés professorat dels centres educatius del Montseny.

1. JUSTIFICACIÓ

Una Estratègia indica una mirada operativa cap el futur. Un conjunt d'accions pensades per ser implementades en un context determinat, per aconseguir una finalitat proposada; en aquest cas, la finalitat és optimitzar: dissenyar, realitzar i avaluar les propostes, els programes i les actuacions d'educació ambiental (a partir d'ara EA) en el context del Parc Natural del Montseny (a partir d'ara PNM). Una mirada feta amb intenció, i volgudament dibuixada, entre tots els agents que des de fa temps treballen i realitzen programes d'EA en aquest territori.

L'Estratègia d'EA del PNM és, en aquests moments, una necessitat. Després de la definició dels objectius de l'EA al PNM (2007/2008), i feta la *Diagnosi de l'estat de l'EA del PNM* (TOSCA, 2008/2009), ara calia elaborar el disseny d'un **Pla d'Acció** per als propers cinc anys (2011-2015). Existeix la necessitat de definir actuacions que enriqueixin, complementin i situïn la pràctica diària del que s'ha fet i el que s'està fent en EA, en un marc comú, elaborat de manera compartida entre els gestors i els educadors ambientals que treballen actualment en aquest espai natural. Un marc que doni sentit i ofereixi una visió global, col·lectiva i coherent entre la teoria i la pràctica.

L'EA ha estat emblemàtica en el PNM des dels seus inicis, amb la creació de la primera escola de natura de Catalunya (Can Lleonart) i, posteriorment, amb un ventall de propostes que, al llarg dels anys, els equipaments d'EA del territori han configurat, conjuntament amb els gestors del PNM, amb més o menys encert. Des de l'anàlisi de la tasca feta, ara és el moment de dibuixar i concretar el futur que volem i que necessita la societat i l'educació actual.

L'Estratègia d'EA del PNM recull un marc conceptual on situar les actuacions que es proposen en el Pla d'Acció 2011-2015 que presentem, el qual ha de servir també per incorporar aquelles que poden sorgir en el futur.

Al llarg de l'any 2010 s'ha treballat amb la voluntat que els diferents agents implicats directament amb l'EA que es duu a terme al PNM participessin en la construcció d'aquest Pla d'Acció 2011-2015. Aquesta tasca s'ha fet en tres sessions de treball i, amb l'ajut d'un grup coordinador, s'ha plasmat en diferents documents que representen el procés de definició en el qual han participat professionals dels diferents equipaments del PNM. La juxtaposició de punts de vista plantejada a les sessions de treball, així com la voluntat positiva de col·laborar en la definició d'un document compartit que reflecteixi les actuacions prioritàries consensuades, han aportat les bases d'un treball de col·laboració, imprescindible per fer realitat el Pla d'Acció resultant d'aquest treball.

Ara arriba el moment de representar ordenadament, i de la manera més operativa possible, els resultats d'aquesta feina d'equip.

2. MARC REFERENCIAL

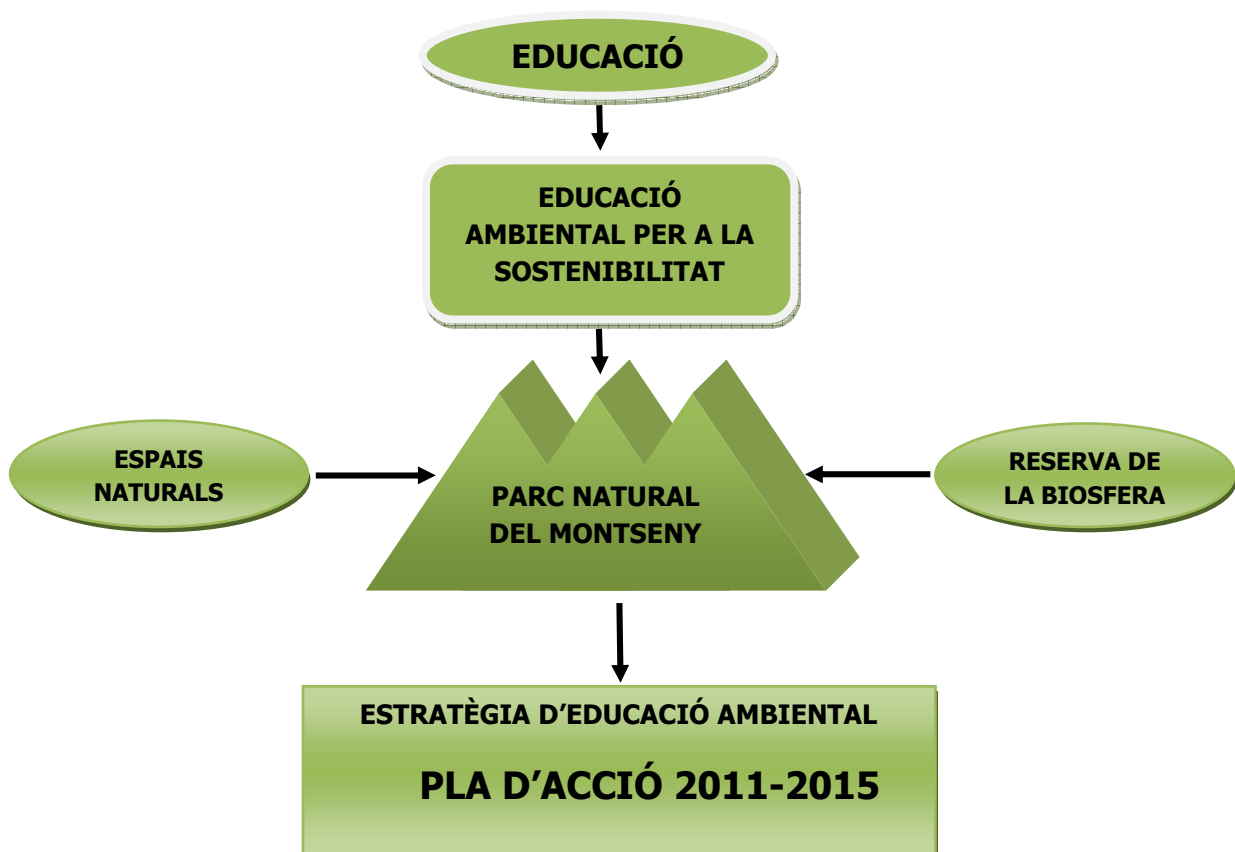
En aquest apartat es proposa el marc referencial compartit on s'han d'emmarcar les propostes d'EA que es desenvolupin en el futur al PNM.

Disposar d'un marc comú permet establir criteris i indicadors que orienten els projectes, les actuacions i les accions educatives i de comunicació que es volen dur a terme per part dels actors implicats en l'EA del PNM.

En una primera part, es concreten el context d'aplicació i els documents específics i tècnics, orientadors d'un desenvolupament actualitzat, potenciat i oportú de l'EA per a la sostenibilitat al PNM. En una segona part, el marc referencial se centra en els grans conceptes de caràcter més general, mitjançant els quals s'orienta un primer nivell de reflexió respecte al model de Pla d'Acció que s'ha elaborat que, d'una manera o altra, tenyeix les intencionalitats i el dibuix, ja més definit, de les accions prioritzades.

2.1. El marc de l'Educació Ambiental per a la sostenibilitat al Parc Natural del Montseny

L'Estratègia d'EA del PNM cal situar-la en el punt de confluència i relació entre quatre aspectes que configuren el context en què s'ha de desenvolupar: context físic que contempla el PNM des del seu vessant d'espai natural protegit i de Reserva de la Biosfera, i context social que ha de donar resposta a un model d'EA propi del segle XXI.

2.1.1. Educació

Parlem d'un concepte d'educació que va molt més enllà de l'entorn escolar i que inclou un ampli ventall de processos educatius formals, no formals i informals.

L'educació actual ha de donar resposta a una societat que es caracteritza per ser la societat del coneixement i de la informació, i que és, alhora, multicultural, global, canviant i de benestar sostenible.

Les activitats i programes d'EA que tenen lloc al PNM –que funciona com un context d'aplicació– suposen un ampli espectre de destinataris, tant en els àmbits de l'educació formal (escola, institut, cicles formatius, universitat, etc.); com no formal (cursos per a adults, educació no reglada, etc.); com en els dels contextos informals (famílies, esplais, centres cívics, empreses, etc.). Les experiències d'aprenentatge d'EA cal que s'adaptin a la societat del coneixement i que responguin a un model que incorpori criteris de sostenibilitat.

En aquest sentit, ens trobem davant la necessitat d'aplicar el paradigma educatiu d'ampli espectre, que pretén formar a les persones per comprometre's amb la sostenibilitat. Es tracta d'anar més enllà de la perspectiva naturalista; es tracta d'anar cap a una educació per la democràcia i la participació en la governació, fonamentada en la cultura de la responsabilitat i en el desenvolupament de competències, més que no pas en la transferència d'informació.

Una mostra d'això és la introducció, en la nova Llei d'educació, de l'enfocament centrat en les competències. La finalitat bàsica és proporcionar una formació completa, que abrasi els coneixements i les competències bàsiques necessaris en la societat actual; capacitats que permeten desenvolupar els valors que sustenten la pràctica de la ciutadania democràtica, la vida en comú i la cohesió social; que estimulen el desig de continuar aprenent i la capacitat d'aprendre per si mateix.

Així doncs, l'educació s'orienta en el desenvolupament de competències. En aquest sentit, un currículum pretén adquirir les estratègies necessàries per poder mobilitzar els recursos personals a l'hora de resoldre una tasca en un context determinat. Significa, a més, ensenyar per aprendre i seguir aprenent al llarg de tota la vida.

L'aprenentatge per competències té els següents objectius:

1. Integrar els diferents aprenentatges tot impulsant la transversalitat dels coneixements.
2. Relacionar els tipus de continguts i utilitzar-los de manera efectiva en diferents situacions i contextos.
3. Identificar els continguts i criteris que tenen caràcter imprescindible i orientar les decisions relatives al procés d'ensenyament/aprenentatge.

Per tant, si parlem de l'educació actual, hem de tenir en compte que:

- Té com a principal objectiu capacitar ciutadans crítics i responsables, per tal que puguin ser actius en la vida social.
- El treball per competències és prioritari en l'aportació de coneixements teòrics.
- Seran útils els continguts localitzats i personalitzats que tinguin una aplicació real i pràctica.

DOCUMENTS TÈCNICS DE REFERÈNCIA:

Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació. («BOE» 106, de 4-5-2006).

Projecte de Llei d'educació. Tram. 200-00043/08 (Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya), núm.466 de 12-5-2009

2.1.2. Educació ambiental per a la sostenibilitat

Quan parlem d'EA, ens referim a una educació enfocada a l'acció i construcció d'un coneixement que parla d'un futur orientat al canvi social i que, per tant, inclou dimensions econòmiques, polítiques i ambientals d'aquest canvi.

L'EA per a la sostenibilitat és un concepte complex i en constant redefinició. En un primer nivell, tracta d'activar els valors i les capacitats que puguin donar a cada persona –sigui quina sigui la seva edat i condició– els mitjans per assumir la responsabilitat de crear un futur viable.

El concepte d'EA ha anat evolucionant, igual que ho han fet els conceptes d'educació i de sostenibilitat. S'ha passat d'una perspectiva conservacionista, centrada a preservar la natura, a una educació més integral, orientada al canvi social i al foment d'una ciutadania crítica i participativa (SAUVÉ, 2004).

L'any 2005 es va iniciar la Dècada de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible, declarada per l'Assemblea General de les Nacions Unides i promoguda per la UNESCO. S'han desenvolupat trobades internacionals que han avaluat el treball fet fins aquest moment i les prioritats per a aquest nou segle. Catalunya disposa de la seva Estratègia per al desenvolupament sostenible, i l'Estat Espanyol del *Libro Blanco de la Educación Ambiental*. Es tracta d'un bon moment per repensar els programes, les línies estratègiques, els recursos, els materials i campanyes, i les accions que es dissenyen i es realitzen sota el marc de l'EA i la sostenibilitat.

Les idees centrals comunes en tots aquests àmbits són les que consideren l'EA com un procés per a tota la vida, holístic i inclusiu, en què el més important són les accions. Eduquem per actuar i per canviar el que està al nostre abast (accions concretes i assumibles des de la perspectiva de la possibilitat). Per fer-ho, cal repensar i canviar valors socioambientals des de la creativitat i la imaginació, des de la solidaritat i l'equitat, des de la participació i la coresponsabilitat col·lectiva; reforçant i creant xarxes entre la ciutadania.

Cal tenir en compte que:

- És necessari establir **mecanismes efectius** per posar a disposició de la ciutadania la informació rellevant sobre els problemes socioambientals i, d'aquesta manera, facilitar la comprensió i induir a participar en la resolució dels problemes (AARUS, 2006).
- Ha d'augmentar significativament la incorporació dels aspectes sostenibles a tots els nivells de l'educació formal i no formal, amb l'objectiu que la **coresponsabilitat i la reflexió crítica** siguin els pilars de la formació.
- Han d'augmentar significativament les accions de **formació i capacitació** a tots els sectors d'activitat de la ciutadania.
- S'ha d'aconseguir la incorporació de **criteris de qualitat** en els programes d'EA, augmentant la recerca en els processos metodològics i d'avaluació.
- S'han d'incorporar **la comunicació** i els instruments socials de participació en els processos de **planificació i gestió**.
- S'ha de reforçar la visió **holística i transdisciplinària** de la sostenibilitat en el món educatiu i de la comunicació.

L'Estratègia d'EA del Parc Natural del Montseny parteix del marc de la pràctica dels educadors ambientals i dels equipaments educatius del territori, per fer un pas endavant en el plantejament del que entenem que han de ser els fonaments, principis i enfocaments que regeixin els programes educatius que s'han de desenvolupar en el futur.

Alguns dels principis que entenem que emmarquen l'acció educativa en la societat actual són:

- Consideració de **la crisi ambiental** entesa com a crisi de civilització que ha d'educar per reconstruir les relacions entre les persones i l'entorn. Es busca transformar la societat i les seves relacions socials i econòmiques, perquè són les que provoquen la degradació del medi.
- Incorporació del **pensament complex** com un marc ampli que possibiliti entendre el que ens envolta; això vol dir entendre els fenòmens com a sistemes oberts en autoorganització constant, subjectes a l'atzar i a la indeterminació. Cal poder conviure amb la inexistència d'una única solució, per exemple: quina serà l'evolució històrica del Parc Natural del Montseny durant els propers 50 anys? És necessari comprendre, adaptar-se i sentir-se segurs en un context d'incertesa i canvis accelerats.
- Apropiació de la **perspectiva integrada**. Una educació globalitzadora que es proposi la superació de la parcel·lació de la ciència, buscant un equilibri entre els coneixements, les capacitats i les emocions. La raó i els sentiments no són antagònics. La presa de decisions i l'acció estan vinculats als sentiments i a l'afectivitat individual i col·lectiva. Cal plantejar un diàleg entre disciplines científiques. Cada disciplina, separadament, presenta moltes limitacions per explicar el que passa. La suma de continguts desintegrats difícilment permet entendre una situació. La solució als temes ambientals no passa per una solució únicament tècnica, ja que la ciència no té la resposta per a tot: és necessari plantejar també la perspectiva social.
- Fonamentació en una educació orientada cap als **valors**. Tot i reconèixer que no hi ha valors neutres, s'aposta per una educació «política» que parli, per exemple, d'equitat, com un principi que superi la idea d'igualtat.
- Fonamentació en el **pensament crític**. Aquest pensament crític, però, ha de considerar sempre la possibilitat de fer front a qüestions complexes; i ha d'admetre els diferents punts de vista i perspectives davant d'una qüestió o problema.
- Orientació cap a l'**acció** com a compromís d'actuar per al futur. Entendre el que ens envolta per transformar-ho amb responsabilitat. Les persones elaboren respostes als problemes socioambientals, tot i assumint la complementarietat, la negociació i els diferents punts de vista i perspectives. No hi ha una única veritat.
- Vinculació a un **context**, perquè allò que és local conté el tot, la globalitat.
- Orientació cap a escenaris alternatius de **futur**. L'EA i la sostenibilitat es comprometen en una societat que ha d'optar entre diversos futurs possibles. L'educació no va dirigida a un sol escenari de futur predefinit, sinó a múltiples escenaris i múltiples opcions, actuals o per venir.

DOCUMENTS TÈCNICS DE REFERÈNCIA:

SAUVÉ, L. (2004), Una cartografía de corrientes en educación ambiental

<http://www.ambiente.gov.ar/infoteca/descargas/sauve01.pdf>

*MEIRA, P. A. (2006). "Elogio de la educación ambiental". Trayectorias. Año VIII, Núm. 20-21
4a Conferencia Internacional UNESCO-educación ambiental. Ahmedabad - India.2007*

<http://www.tbilisiplus30.org/Declaration%20spanish.pdf>

5è Congrés Internacional d'educació ambiental. Montreal - Canada.2009

http://www.5weec.uqam.ca/ES/quoi_neuf.asp

Dècada de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible 2005-2014:

<http://www.unescocat.org/es/recursos/publicaciones/decada-de-les-nacions-unides-d-educacio-per-al-desenvolupament-sostenible-2005-2014---pla-d-aplicacio-internacional>

2.1.3. El Parc Natural del Montseny i els Espais d'Interès Natural

L'estratègica situació geogràfica de Catalunya ha afavorit l'existència de molts espais naturals d'interès, que van des de l'alta muntanya fins a la zona costanera. Així, un 20% del territori català disposa d'un cert grau de protecció distribuït en més de 8 figures legals, repartides en diferents administracions.

El PNM està inclòs dins del Pla d'Espais d'Interès Natural (DECRET 328/92 de 14 desembre de 1992), el qual esdevé un instrument de planificació territorial, amb categoria de pla territorial sectorial. Això significa que les seves disposicions normatives són d'obligatori compliment per a les administracions públiques, de la mateixa manera que per als particulars.

El Montseny, en ser considerat un Espai d'Interès Natural, ha d'utilitzar aquest Pla com un instrument de millora d'aquesta àrea, que faci compatible la seva promoció socioeconòmica i la preservació dels valors a protegir. Per tant, ha de tenir en compte que el contingut normatiu del PEIN indica el règim jurídic general dels espais delimitats (règim urbanístic i regulació d'usos i activitats), de les normes particulars i de la protecció especial de la flora i la fauna.

En un Espai d'Interès Natural també és molt important el desenvolupament d'una EA entesa com a l'adquisició de coneixements, el desenvolupament de capacitats i la reordenació de valors. Per això, l'EA per a la sostenibilitat hi juga un paper bàsic; i si tenim en compte que el PNM és també Reserva de la Biosfera, el paper educatiu és essencial per tal de fomentar la conscienciació, el coneixement, la valoració, la capacitació i la participació de la població, sobretot local, a l'hora de tenir en compte el valor patrimonial d'aquest espai natural protegit.

Consegüentment, des del Parc Natural del Montseny, caldria aprofundir en una EA per a la sostenibilitat com a quelcom irrenunciable. La clau de l'EA per a la sostenibilitat al Montseny podria estar en els programes educatius i participatius, però aquests necessitarien:

- Un veritable model de gestió del territori i dels recursos.
- Un equip de gestió consolidat per poder establir les relacions amb la població local que hi viu i el seu entorn.
- Un pressupost que permeti el funcionament de programes educatius i participatius, articulats amb la població.
- La implicació de tots els professionals i actors del territori (no perdre de vista els objectius de la CETS¹ i la Q de Qualitat).
- La professionalitat en els programes, que han de permetre capacitar la població local i, per tant, fer incidència en la seva avaluació.

¹ Un dels punts rellevants de la CETS (Carta Europea de Turisme Sostenible) és l'entramat d'agents que han de participar en la seva redacció (tècnics de l'espai natural protegit, entitats i empresaris turístics) i la metodologia que utilitza, que pretén orientar pas a pas el procés de planificació del turisme sostenible, i que es concreta en un compromís i un acord voluntari entre els gestors dels espais naturals protegits i les empreses del sector.

Si parlem dels instruments de gestió que tenim a l'abast, la CETS pot ajudar les àrees protegides, i per defecte al PN del Montseny, a millorar contínuament el desenvolupament de l'activitat turística, tenint en compte les necessitats de l'entorn, la població local i les empreses turístiques locals.

L'obtenció de les certificacions de la CETS i la Q de qualitat, juntament amb la definició d'un Pla de conservació –actualment en curs– pot ajudar a desenvolupar un tipus de gestió concreta del PNM, els equipaments d'EA i els agents turístics, més vinculada als interessos del territori, fent participar la població local en la seva gestió, però també en el reconeixement dels seus valors naturals i culturals.

DOCUMENTS TÈCNICS DE REFERÈNCIA:

Carta Europea de Turisme Sostenible (CETS) al PNM, Federació EUROPARC, (2010)

Pla Especial del Parc Natural del Montseny (DOGC número 5308 de 30 de gener de 2009)

Objectius EA del Parc Natural del Montseny (2007-2008)

Pla d'ús públic (EUROPARC-Espanya 2005b)

PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural)

2.1.4. El Montseny, Reserva de la Biosfera

El 28 d'abril de 1978, la UNESCO, a proposta de l'òrgan gestor del parc i del Comitè espanyol del Programa MAB (Home i Biosfera), va acordar declarar el Montseny **Reserva de la Biosfera**.

Les reserves de la biosfera han estat concebudes per respondre a un plantejament d'actualitat, conciliar la diversitat biològica, la recerca d'un desenvolupament econòmic i social i el manteniment dels valors culturals del territori. El nivell de protecció reserva de la biosfera pretén assumir:

- **Funció de conservació:** Utilitzar les reserves de la biosfera per a la conservació de la diversitat biològica natural i cultural, contribuint a la conservació de paisatges, ecosistemes, espècies, variació genètica, coneixement tradicional, patrimoni històric i entitat cultural i les seves formes d'expressió.
- **Funció de desenvolupament:** Utilitzar les reserves de la biosfera com a model en l'ordenació del territori i com a lloc d'experimentació per al desenvolupament sostenible, per tal de fomentar el desenvolupament econòmic i humà sostenible, amb les tecnologies i metodologies apropiades, l'estudi de les relacions humanes, i el medi natural i el desenvolupament humà en els àmbits socioculturals i ecològics.
- **Funció de suport logístic:** Utilitzar les reserves de la biosfera per a la investigació, l'observació permanent, l'educació i la capacitació; per potenciar la investigació científica i humanística, l'assaig, l'avaluació i la demostració de mètodes de gestió sostenible, l'EA i la divulgació de coneixements, la capacitació per a la prevenció de conflictes.

El programa Home i Biosfera (MAB) es va iniciar a principis de 1970 i va relacionar els objectius amb les dimensions ecològiques, socials i econòmiques de la pèrdua de biodiversitat; de manera que proposa una agenda d'investigació interdisciplinària i la creació de capacitats dirigides a millorar la relació de les persones amb el seu medi.

Per aconseguir aquest objectiu, el programa MAB utilitza la Xarxa Mundial de Reserves de Biosfera com a vehicle per intercanviar coneixements, investigació, monitoratge, educació, formació, participació en la presa de decisions, i per garantir tots els aspectes de la sostenibilitat ambiental, econòmica i social – inclosos els aspectes culturals i immaterials– mitjançant:

- El desenvolupament i la coordinació d'una xarxa mundial de llocs que serveixin d'**àrees de demostració i llocs d'aprenentatge**. La seva finalitat és mantenir i desenvolupar la diversitat ecològica i cultural, i garantir els serveis realitzats pels ecosistemes, per al benestar dels éssers humans.
- El desenvolupament i la integració de coneixements, incloses les ciències, per tal d'aprofundir en la comprensió de les interaccions entre les poblacions i la resta de la natura.
- La capacitació global per a la gestió de sistemes socioecològics complexos, especialment mitjançant el foment del diàleg entre ciència, política, EA i difusió multimèdia adreçada a la comunitat en general.

DOCUMENTS TÈCNICS DE REFERÈNCIA:

Exposició Massís del Montseny, Parc Natural, Reserva de la Biosfera (2009). "Afavorint l'home, protegint la natura". Implementació del programa MAB de la UNESCO a les Terres de l'Ebre (2010). Plan de Acción de Madrid para las Reservas de la Biosfera (2008-2013). UNESCO 2008. Plan de Acción de Montseny (PAMO – RRBE 2009 – 2013).

2.2. Conceptes teòrics, utilitzats per repensar el model d'educació ambiental del Parc Natural del Montseny, que emmarquen el Pla d'Acció definit de forma participativa.

Tres conceptes defineixen i emmarquen el Pla d'Acció, elaborat de manera participativa i que suposa també un esforç de justificació actualitzada de l'orientació en què s'ha anat definint el model resultant.

El model de Pla d'Acció s'emmarca en:

- El paradigma de la **complexitat**
- En el model de **societat en xarxa**
- En un model d'**acció** educativa

2.2.1. Complexitat

Un sistema complex és aquell en el qual interactuen molts agents intel·ligents al llarg del temps (persones) sotmesos a certes condicions d'entorn (lleis, per exemple), i on les decisions les prenen amb adaptabilitat, en base als seus propis objectius i al seu coneixement del funcionament del sistema, inevitablement basat en informació local i conjuntural.

La Teoria de la Complexitat d'EDGAR MORIN (1999), entre d'altres, és un marc teòric que ajuda a actuar en el món d'avui. La seva formulació passa per entendre la realitat com un teixit on tot està relacionat. «Complex» no es sinònim de «complicat», sinó que «està teixit junt». La idea de «complex» podem exemplificar-la en el dibuix d'una catifa, on trama i ordit s'impliquen i es necessiten. El pensament de la complexitat és el que ens fa adonar –a través del que E. MORIN anomena «una ecologia de l'acció»– del fet que les coses, les idees i la nostra manera de copsar-les, es teixeixen conjuntament.

«Complexitat» és, doncs, un intent de transcendir el reduccionisme –que veu parts– i l'holisme –que veu la totalitat– per a donar-nos una perspectiva calidoscòpica de la realitat, producte de la juxtaposició de punts de vista diferents.

Hi ha tres principis bàsics, entre d'altres, plantejats en aquest marc teòric i que poden ajudar-nos a pensar des de la complexitat:

- 1.- Principi dialògic: L'ordre i el desordre són, en principi, antagònics, ja que l'un suprimeix l'altre. Però, alhora, en determinades circumstàncies, col·laboren i produeixen l'organització.
- 2.- Principi de recursivitat organitzativa: Tot retroactua. Els individus produeixen la societat i, alhora, són produïts per ella, no hi ha una estructura lineal causa/efecte. Tot es produeix en un cicle; un bucle que és autoconstitutiú, autoorganitzador i autoproduïdor.
- 3.- Principi *hologràfic*: La part no pot ser concebuda sense el tot, ni el tot sense la part. En l'àmbit biològic, cada cèl·lula conté la totalitat de la informació genètica d'un organisme. El tot i la part formen part del mateix moviment, i el tot és molt més que la suma de les parts.

A l'hora de definir l'Estratègia d'EA del PNM, la visió des de la complexitat valora especialment:

- El Pla d'Acció com a resultat d'un procés dialògic en què es defineixen i organitzen les idees i els propòsits col·lectius.
- El compromís amb una EA que busca la capacitació de tots els ciutadans per una ciutadania activa i responsable.
- L'acció com un mitjà per aprendre. Les experiències d'aprenentatge són com les cèl·lules mare del coneixement, ja que des de la valoració d'allò concret i local es pot assolir el pensament complex i global. **El PNM és, des d'aquesta perspectiva, un context local i un bon laboratori per al foment d'una educació per a la sostenibilitat.**
- La sostenibilitat passa per acceptar un canvi social basat en les possibilitats de canvi produïdes de manera col·lectiva i no només en canvis individuals. Per això, són precisos els processos participatius, perquè, així, en contrastar els diferents punts de vista, podem dibuixar una representació més rica, un tot que és molt més que la suma de les parts.

2.2.2. Societat en xarxa

Com vivim i treballem en un sistema complex? La revolució de la informació potencia una societat basada en sistemes complexos, on són possibles i factibles estructures més col·laboradores i menys jeràrquiques. És el món de la societat en xarxa, no només perquè estem interconnectats per una gran xarxa de comunicació amb unes possibilitats gairebé infinites, anomenada Internet, sinó també perquè les persones ens organitzem en xarxes.

Les xarxes són estructures de punts interrelacionats. Cada punt de la xarxa és un node que emet i rep, de manera pràcticament continuada, fluxos d'informació del conjunt de la xarxa. El paper d'un node és menys o més rellevant en funció del paper que ocupa dins la xarxa de referència. Qui no estigui vinculat a una xarxa, restarà cada vegada més marginat del sistema. Les xarxes articulen tant els àmbits científics com els productius, i també els de les relacions socials. La xarxa és una estructura que facilita la col·laboració entre unitats –ja siguin individus, equips o empreses– alhora que respecta i reforça la iniciativa individual. Però mitjançant aquesta estructura col·laborativa de comunicació, creuada i simultània, s'aconsegueixen uns resultats molt superiors als que suposaria la suma simple de l'aportació de cadascuna de les unitats. Per això és molt important que cada unitat vegi la rellevància que té la seva activitat, no des del punt de vista d'individu aïllat, sinó amb la perspectiva de xarxa. A la vegada, la xarxa cal que li confereixi, o reforci, el seu paper de node estratègic.

Si ens imaginem que cadascun dels diferents equipaments d'EA del PNM és un node, com també ho són els serveis oferts des del PNM, les escoles, els ajuntaments, els seus habitants, els visitants, etc., i entenem que formem una xarxa de relacions i de fluxos diversos, aleshores és possible imaginar i analitzar la seva estructura –a partir de la diagnosi ja realitzada– i construir, entre tots, el nou dibuix de l'Estratègia d'EA, que tindrà com a un dels seus objectius bàsics enfortir aquesta xarxa.

2.2.3. Acció

Ja sabem que cal veure el món des de la complexitat i que la nostra acció es veurà enfortida si sabem treballar de manera col·laboradora. Ara cal concretar com ha de ser la nostra acció en el marc de l'EA del PNM.

Si volguéssim fer un esforç per integrar les diferents perspectives sobre l'EA per a la sostenibilitat, potser hauríem de parlar d'aprenentatge participatiu per una acció responsable i de servei, inspirada en la integració de l'educació democràtica (aprenentatge participatiu), la competència en l'acció, la responsabilitat, l'aprenentatge basat en el canvi per la sostenibilitat i el servei. (GRANADOS, 2010; 110).

L'aprenentatge participatiu té les seves arrels en la democràcia. Segons KLAFFKI (1998), l'educació democràtica es basa en l'autodeterminació (a partir de la llibertat, la responsabilitat, l'autonomia, la maduresa i la independència), la codeterminació (que té en compte la igualtat, la participació en l'afer públic i el respecte dels altres) i la solidaritat (que implica justícia).

D'altra banda, l'acció competent és un enfocament aparegut a Dinamarca que s'ha centrat en el desenvolupament de l'acció dels estudiants. SAUVÉ (1999) identifica dos tipus de responsabilitat:

"Hem de distingir entre dos conceptes de responsabilitat. Un concepte més estret, associat a la prudència, el respecte i l'aplicació de regles en un marc legalista. Es tracta d'una responsabilitat superficial, instrumental, on es reconeixen les característiques de la modernitat, amb els seus enfocaments individualista i antropocèntric. Hi ha, però, una altra responsabilitat més profunda o integral, que comparteix algunes de les característiques de la postmodernitat reconstructiva: Una unió de subjecte i objecte, d'humans i natura (solidaritat fonamental), entre ser i fer (autenticitat), així com la consideració del context de llocs i cultures on utilitzar la responsabilitat. Aquesta segona concepció ens porta a aclarir els estrets vincles entre responsabilitat, consciència, lucidesa, reflexió, llibertat, autonomia, autenticitat, compromís, coratge, solidaritat i cura". (SAUVÉ, 1999: 20-21)

Des d'aquesta perspectiva, l'ètica de la responsabilitat sembla clarament molt adequada per fonamentar un projecte educatiu global per a la sostenibilitat.

L'acció responsable es pot vincular fàcilment al servei, ja que entenem la ciutadania per la sostenibilitat des d'una concepció republicana, on el servei es pressuposa com un deure ciutadà amb la comunitat.

Existeixen moltes definicions del que significa aprenentatge i servei. Per a FURCO (2002):

"L'aprenentatge servei té l'objectiu de comprometre els individus en activitats que combinin el servei a la comunitat i l'aprenentatge acadèmic. Atès que els programes d'aprenentatge servei normalment estan integrats en cursos formals, l'activitat de servei se sol basar en els continguts curriculars que s'imparteixen". (FURCO, 2002:25)

El terme aprenentatge/servei va ser creat a finals dels anys seixanta per SIGMON i RAMSEY (TITLEBAUM, WILLIAMSON, DAPRANO, BAER I BRAHLER, 2005). Tot i això, els principis que hi ha al darrere ja s'havien manifestat molt anteriorment. Per exemple, en el cas de les idees que aportà DEWEY amb el principi de l'activitat associada a la projecció social i als principis d'activitat, interès i experiència, els quals considerava com accions només si es dirigien cap a la resolució del problema plantejat i estudiat.

En síntesi, l'EA a desenvolupar al PNM s'ha d'orientar cap a un model d'acció que es fonamenta en:

- **Accions dirigides a la resolució de problemes reals** i que s'han de tractar des de la complexitat.
- **Accions on es busqui la qualitat i l'excel·lència**, minimitzant la quantitat per prioritzar la qualitat i l'excel·lència. Uns criteris de qualitat compartits ajudaran sens dubte a aconseguir-ho.
- **La capacitat de visualitzar, divulgar i comunicar les accions**, les experiències concretes i reals per tal de reforçar la xarxa i provocar els canvis desitjats.
- **Accions basades en un coneixement integral**, no atomitzat en disciplines ni àrees concretes.
- **Una educació basada en exemples propers**, realitats viscudes i referències quotidianes però plenes de significació.
- Un enfocament del procés d'ensenyament –aprenentatge orientat cap al foment de la responsabilitat social– per exemple **l'aprenentatge i servei**, on l'acció i l'aprenentatge s'inscriuen en un projecte d'aportació de quelcom real i necessari a la societat.

DOCUMENTS TÈCNICS DE REFERÈNCIA:

Aprenentatge i servei: En l'àmbit internacional la pàgina de referència és: <http://www.clayss.org.ar/as/que.htm>

A Catalunya: www.aprenentatgeservei.org

CASTELLS, M. (2000), "La era de la información. Vol. I La sociedad red" Alianza Editorial. Madrid.

GRANADOS, J. (2010) "L'educació per la sostenibilitat a l'ensenyament de la geografia" Tesi doctoral. Inèdita.

MORIN, E. (1999), L'intelligence de la complexité, L'Harmattan, París, 1999. Se'n pot llegir un capítol central al següent enllaç: http://www.ugr.es/~pwlac/G20_02Edgar_Morin.html i es troben les seves obres sense cost a : www.edgarmorin.com/

3.PLA DE PARTICIPACIÓ: METODOLOGIA I PROCÉS

El procés de participació per concretar el Pla d'Acció per als propers cinc anys s'ha desenvolupat en quatre fases, en les quals s'han realitzat:

- Jornades de treball col·lectiu, on hi han participat els equipaments d'EA del territori i gestors de l'espai natural i durant les quals s'han aplicat diferents dinàmiques i estratègies metodològiques de participació i treball en grup.
- Treball d'anàlisi i aportacions individuals entre les jornades de treball.
- Implicació d'altres col·lectius –professorat dels centres d'educació formal de la zona en la tercera i quarta fase.

FASE		TASCA	VOLEM RESPONDRE	REALITZACIÓ/ Sessions de treball
1	Interpretació de la diagnosi	Processos de deliberació, debat i prioritzar les línies estratègiques.	Què volem?	22 de març de 2010 (Masia Mariona, Fogars de Montclús)
2	Planificació	Primer <i>dibuix</i> compartit de les accions que componen l'estratègia.	Què necessitem?	28 de juny de 2010 (Museu Etnològic del Montseny, Arbúcies)
3	Execució	Planificació de les accions. Redacció definitiva de l'estratègia i aprovació del marc conceptual.	Com ho fem? Debat, acords i prioritats.	30 de setembre de 2010 (Masia Mariona)
		Informació i implicació del professorat de la zona.	Què comuniquem? Busquem complicitats i noves aportacions	4 i 5 d'octubre de 2010 (Ajuntament de La Garriga i Museu Etnològic del Montseny, Arbúcies)
4	Revisió	Retorn i recull d'aportacions dels equipaments i professorat de la zona.	Concretem Temporalitzem Amb qui comptem?	Desembre 2010 i gener 2011

3.1. Primera fase: Interpretació de la diagnosi.

Prioritzar les línies estratègiques. Redacció de propostes.

3.1.1. Antecedents

El 23 de novembre de 2009 es presenta el resultat de la diagnosi de l'estat de l'EA al PNM (TOSCA, 2009). La sessió de presentació es realitza a la Masia Mariona i està adreçada als educadors ambientals dels diferents equipaments del territori. Aquest document és un segon referent sobre l'EA en aquest context; el primer document presentat va ser el document marc en el qual s'estableixen els objectius generals i específics de l'EA (2008).

A partir d'aquests documents sorgeix la necessitat d'iniciar la 3a fase i concretar el **Pla d'Acció** dels propers cinc anys. Una proposta de futur amb la finalitat d'obtenir un instrument de referència on definir les principals línies estratègiques i relacionar-les amb les principals accions que s'han de desenvolupar en els propers anys. Com en les dues primeres fases, s'ha realitzat amb la implicació dels agents del territori relacionats amb l'EA.

3.1.2. Realització i anàlisi dels resultats de la primera jornada de treball

El 22 de març de 2010 es reuneixen educadors ambientals dels diferents equipaments d'EA del PNM a la Masia Mariona (Oficina del Parc a Mosqueroles, Fogars de Montclús). A partir de les conclusions del document de la Diagnosi, es presenten nou eixos de treball que recullen les necessitats i interessos de gestors i educadors ambientals del territori. La finalitat de la sessió és fer propostes de futur relacionades amb cada eix. Aquests nou eixos, formulats a partir de les recomanacions de la diagnosi, són els següents:

- 1- Cal ampliar el ventall d'activitats dels equipaments, de manera que s'incideixi de manera equilibrada entre l'àmbit formal de l'educació i l'àmbit no formal; alhora que, en l'àmbit educatiu formal, caldria fer una incidència més equilibrada entre totes les etapes educatives.*
- 2- Falten programes i activitats d'EA per a la població local.*
- 3- Cal fer evolucionar les activitats d'EA sobre el medi vers una educació/conscienciació ambiental. De la classe de ciències naturals, al camp, a l'educació per a la sostenibilitat.*
- 4- Cal actualitzar les programacions per adaptar-les al currículum per competències i aconseguir que siguin projectes educatius avaluable i compartits pels docents.*
- 5- Es troba a faltar un Pla de Formació Permanent a 5 anys.*
- 6- Falta una especialització dels equipaments a partir de la detecció dels seus potencials.*
- 7- Cal potenciar l'ús dels centres de documentació del PN del Montseny.*
- 8- Cal desenvolupar programes de participació/acció.*
- 9- Cal aportar recursos i eines perquè els equipaments puguin crear i desenvolupar activitats i programes segons la seva especialització.*

En aquesta primera sessió del procés participatiu es reparteix un document de treball que podeu trobar a l'apartat 7 dels annexos, i es convida els assistents a fer propostes d'acció per a cadascun d'aquests eixos proposats pel grup coordinador.

En la dinàmica aplicada es treballa cada eix durant un temps limitat (20') per part de cada grup –el gran grup es divideix en tres subgrups. Cada petit grup realitza tres seqüències de treball per poder disposar de propostes col·lectives als nous eixos. Amb un temps de treball marcat per grup, i un temps per a compartir en gran grup, s'anoten les propostes d'accions relacionades amb els eixos que es treballen.

El sistema de recollida de les propostes formulades per cada grup es fa a través d'un recull explícit i immediat, transcrit a l'ordinador, i així tots els assistents poden visualitzar-les i fer-hi aportacions. D'aquesta manera, directa i efectiva, es contrasten punts de vista i s'afavoreix la construcció d'un pensament compartit. Alhora, en la mateixa presentació de propostes, també es van fer consideracions per clarificar-les, concretar-les i millorar-les.

Encara que molt esquemàticament, les propostes presentades serveixen per expressar el primer dibuix compartit dels punts febles sobre els quals cal actuar i una primera representació de l'orientació que s'hauria de donar a les accions a preveure. Al final de la sessió, els participants converteixen els anteriors nou eixos en cinc.

1: Ampliar el ventall d'activitats dels equipaments de manera que es faci una incidència equilibrada entre l'àmbit formal (incidència més equilibrada en totes les etapes educatives) i no formal; més programes per a la població local i incorporació integrada de turisme actiu i ecoturisme.

2: Actualitzar enfocaments, programes i activitats.

3: Formació permanent.

4: Informar i comunicar amb major eficiència.

5: Recursos i eines perquè els equipaments puguin crear i/o desenvolupar activitats i programes innovadors.

En aquesta primera sessió, de quatre hores de treball, s'emfatitza la necessitat de millorar la comunicació interna –entre els equipaments– i externa –de cara als visitants. D'altra banda, la formació permanent s'orienta cap a la interformació, i les propostes educatives s'orienten cap a buscar la intensificació dels vincles de la població amb el PNM. El model d'EA emergent presenta una coherència força destacada amb el marc conceptual i, en conjunt, no s'adverteix un nivell de discrepància considerable en les propostes dels diferents grups. Cal destacar la receptivitat i bona predisposició dels participants a fer aportacions i a compartir les idees.

Entre la primera i la segona sessió de treball presencial, l'equip coordinador elabora un document on es relacionen els quatre objectius generals d'EA en el PNM i les propostes sorgides del treball realitzat en la primera sessió. Es demana als participants que revisin el document elaborat per l'equip coordinador i que redactin possibles accions concretes que desenvolupin les propostes. Cada equipament redacta les seves aportacions i l'equip coordinador elabora un nou document resultant d'aquesta sessió, que adjuntem a l'annex 8, i a partir del qual comença el procés de la segona fase.

3.2. Segona fase: Planificació.

Creació i consens en la definició de les accions

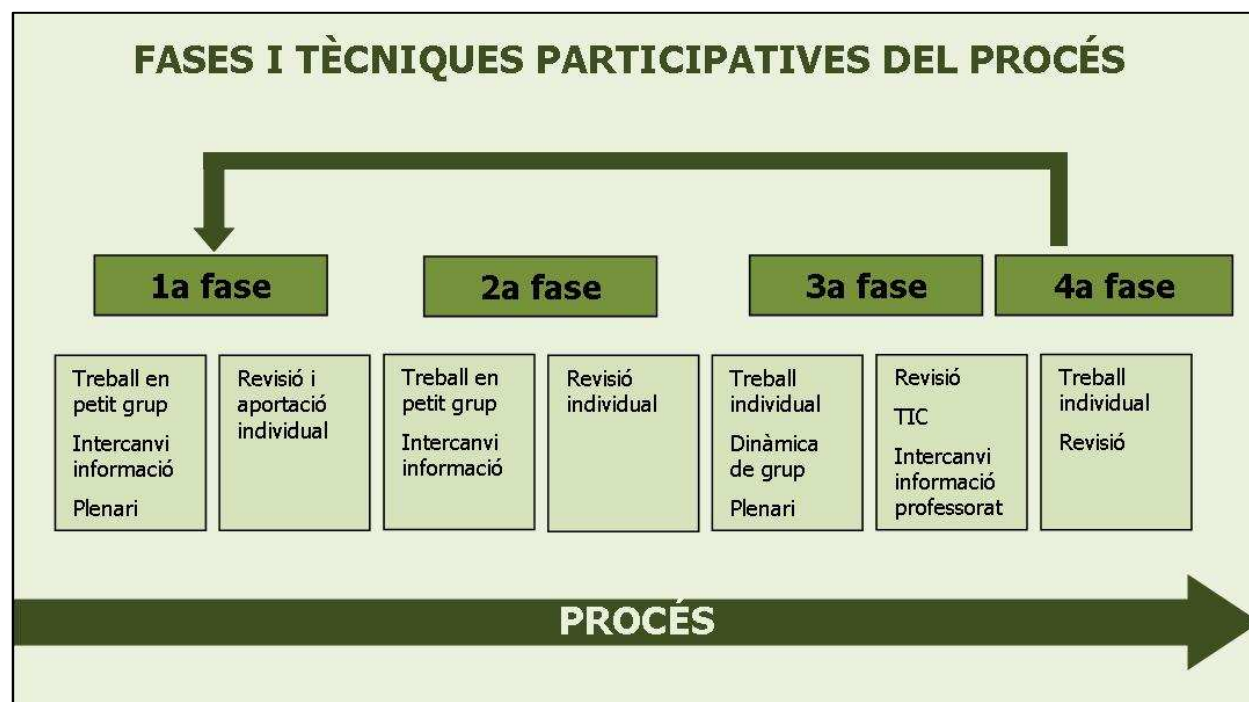
3.2.1. Realització i anàlisi dels resultats de la segona jornada de treball

El 28 de juny de 2010 es realitza la segona sessió de treball, de jornada completa, al Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, d'Arbúcies. El procés participatiu s'inicia a partir del document que relaciona les propostes realitzades per a cadascun dels cinc eixos, resultants de la primera sessió, i el llistat d'accions rebudes, que s'han aportat via Internet i que exemplifica com desenvolupar cada proposta. El grup es divideix en cinc petits grups heterogenis i, per tal d'obtenir resultats més significatius, no poden participar en el mateix grup els representants d'un mateix equipament, dotació o col·lectiu.

Cada grup centra el seu treball en un dels cinc eixos. La seva tasca consisteix a prioritzar les accions recollides, reformular-les, si es creu necessari, i agrupar-les per eixos estratègics. Un cop s'han consensuat les accions, cada petit grup en concreta el contingut començant per les més prioritàries, i en preveu el seu desenvolupament, traduint les opinions dels participants en aspectes més operatius, com ara actors implicats, calendari, recursos, etc.

Les vuit hores de la jornada de treball es dediquen al desenvolupament de les accions. Al final, se sintetitza el treball realitzat, si bé, en aquesta segona sessió, el volum d'informació a processar és molt elevat i no és possible completar-ne la síntesi de manera immediata per part de l'equip coordinador.

L'equip de coordinació considera convenient, en aquesta fase, incorporar un marc conceptual consensuat en què situar l'Estratègia. Aquest marc incorpora documents de referència relacionats amb quatre àmbits, que defineixen el context on es situa: EA, Espai Natural Protegit, Reserva de la Biosfera i Reptes de l'Educació.

Entre la segona i la tercera sessió de treball presencial, l'equip coordinador fa un buidat de les fitxes elaborades per part de cada grup, alhora que es comença a relacionar cada acció amb els objectius establerts d'EA al PNM. Així s'arriba a dibuixar un primer esborrany del Pla d'Acció.

El treball dels diferents grups respecte al desenvolupament de les diferents accions proposades suposa un exercici per compartir plantejaments i, alhora, aprofundir en allò que pot suposar cada acció.

3.3. Tercera fase: Execució.

Prioritzar les accions del Pla d'Acció

3.3.1. Realització de la tercera jornada de treball

El 30 de setembre de 2010 es desenvolupa la tercera i última sessió de treball conjunt dels participants a la redacció de l'Estratègia, a la Masia Mariona. La dinàmica del procés de participació es divideix en quatre moments.

La sessió l'inicia l'equip coordinador, tot presentant una anàlisi de les accions treballades a la sessió anterior en relació amb els objectius específics de l'estratègia del PNM (annex 1), per tal d'identificar possibles llacunes respecte a la no concreció d'algun dels objectius envers el seu desenvolupament en una acció determinada. Trenta-nou accions finals resumeixen la llista de més de cinquanta inicialment proposades.

A continuació, es valora individualment quines són les deu accions que haurien de ser prioritàries per començar a desenvolupar el Pla d'Acció.

En un tercer moment, es passa de la valoració individual al consens col·lectiu. Per fer-ho, es treballa en tres petits grups, consensuant, a partir de les valoracions individuals, deu accions que el grup considera prioritàries. Aquest procés de consens es realitza de nou intercanviant els participants de grup i concretant col·lectivament les deu accions més rellevants.

Finalment, la darrera dinàmica de participació consisteix a situar deu punts –punts adhesius que fan referència a les deu accions que ha prioritzat al final cada grup– en un dibuix de dues circumferències concèntriques. Per col·locar els punts, el grup ha de tenir en compte que les deu accions que considera prioritàries s'han de situar al centre de la circumferència interior per visualitzar que generen més consens (veure mapa de relacions), i les altres, més distanciades, segons el grau d'importància donat.

Un cop tots els grups han elaborat el seu diagrama de prioritats, exposen, en plenari, el raonament que han seguit a l'hora de valorar les accions i distribuir-les dins de les circumferències.

El resultat final de la sessió és que, de les trenta nou accions inicials considerades importants, entre tots els grups se n'escullen dotze que es consideren prioritàries i a partir de les quals es relacionen totes les altres.

3.3.2. Reunions amb el professorat de la zona: altres aportacions

En aquesta fase s'incorpora el professorat de centres educatius de la zona que realitza i participa en activitats d'EA. Es convoquen dues reunions: el 4 d'octubre, a l'Ajuntament de La Garriga; i el 5 d'octubre, al Museu Etnològic del Montseny, a Arbúcies. En aquestes reunions es presenta la feina realitzada fins aquest moment i s'incorpora, per petició pròpia i com a demanda d'informació per a posteriors aportacions a la fase d'acció, el professorat que hi està més interessat.

3.3.3. Anàlisi de les propostes²/accions³ en relació amb els objectius específics del PNM

Aquest anàlisi, després de les tres sessions de treball realitzades, identifica la relació de les accions que es proposen en aquest primer disseny del Pla d'Acció i el document de referència dels Objectius de l'EA al PNM (2007-2008). Es preten:

1. Visualitzar la relació de les propostes/accions acordades en el procés de participació, realitzat fins aquest moment, amb els diferents objectius específics del PNM.
2. Identificar llacunes i possibles incoherències que es puguin observar entre les accions proposades i la seva relació amb els objectius específics del PNM.

A tall de resum, les dades que se'n desprenen són les següents –els gràfics estan inclosos en l'annex 4 d'aquest document:

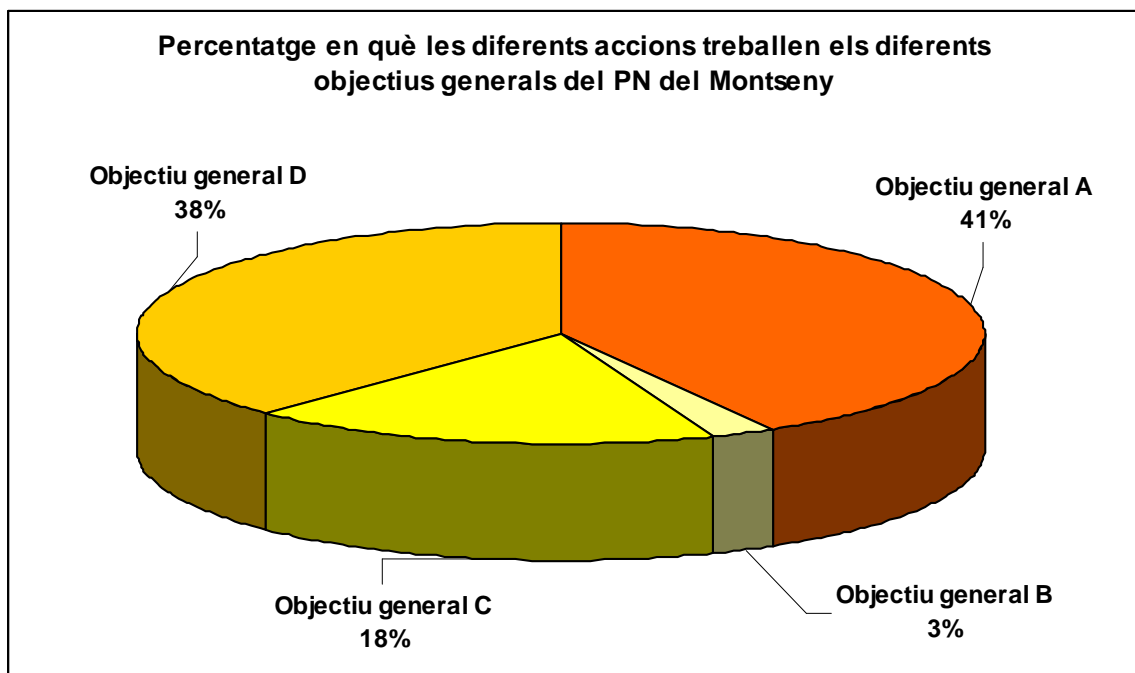
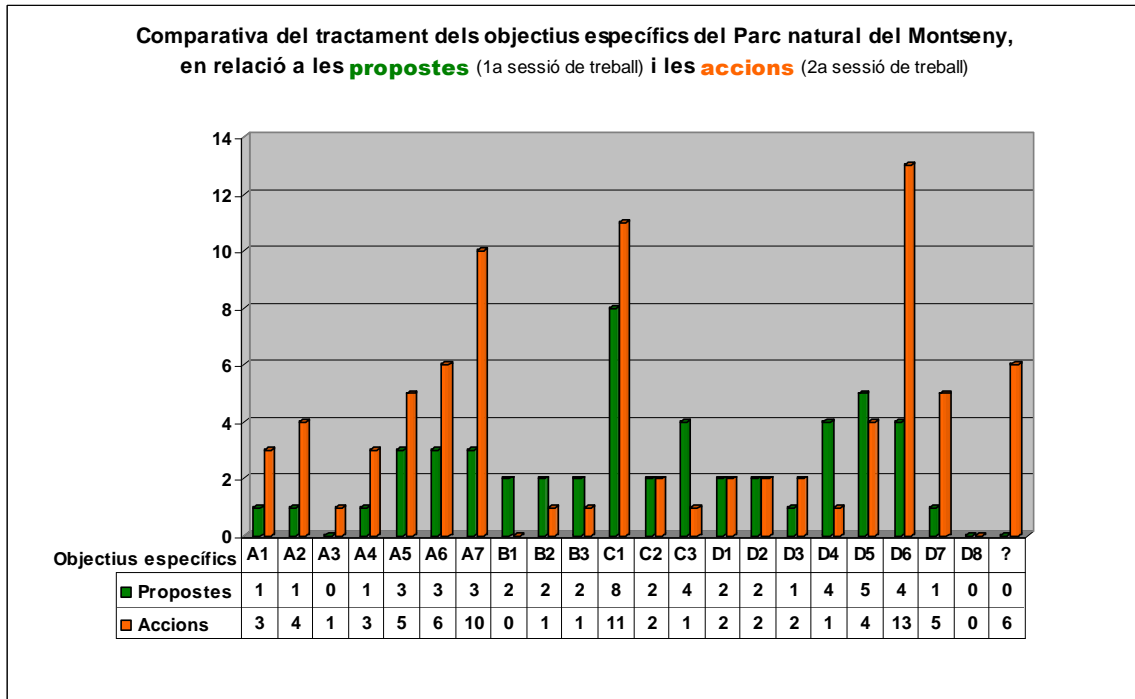
- De les 35 **propostes** inicials se'n deriven 41 **accions**, de les quals, finalment, en queden **39**.
- Només dos objectius específics del PNM es considera, en aquesta fase del treball, que no estan directament relacionats en cap de les **propostes** sorgides del grup de treball, són: l'**A3** –*Donar a conèixer i promoure les activitats tradicionals respectuoses amb el medi, els productes artesans i de la terra*– i el **D8** –*Promoure la desestacionalització de les visites a l'espai mitjançant una programació de les activitats repartida al llarg de l'any i la diversificació de l'oferta*.
- Quan parlem de **propostes**, l'objectiu específic que més es treballa és el **C1** –*Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil*.
- Quan parlem d'**accions**, els objectius específics que més es treballen són: l'**A7** –*Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny*– el **C1** –*Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil*– i el **D6** –*Potenciar la*

² És la terminologia utilitzada a la primera sessió de treball. En el fons, esdevé una idea inicial poc concreta.

³ És la terminologia utilitzada a partir de la segona sessió de treball. Es concreta i es desenvolupa tenint en compte la finalitat que persegueix, precedents i justificacions, com arribar-hi, agents implicats, calendari, recursos materials, recursos humans i indicadors de seguiment.

cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA. En aquest moment del procés, no es relaciona cap acció de les proposades amb els objectius específics **B1** *-Afavorir la comprensió dels processos ambientals i socials* i **D8** *-Promoure la desestacionalització de les visites a l'espai mitjançant una programació de les activitats repartida al llarg de l'any i la diversificació de l'oferta.* Aquests dos objectius si que es contempen a la redacció final del Pla d'Acció.

- Els objectius específics que han perdut més pes són: el **C3** *-Afavorir o promoure l'acció en actuacions de custòdia del territori o altres fórmules que permetin fer o participar en actuacions per part de la societat civil per a la conservació del patrimoni del Montseny-* i el **D4** *-Avaluar de manera periòdica i externa els programes d'EA que es duen a terme al PNM.*
- Els objectius específics que han guanyat més pes són: l'**A6** *-Facilitar l'accés a la informació que genera el Parc Natural del Montseny-* l'**A7** *-Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny-* el **C1** *-Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil-* el **D6** *-Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA-* i el **D7** *-Promoure la formació contínua i l'intercanvi dels educadors i dels tècnics vinculats a l'EA que utilitzen el PNM com a espai educatiu, per tal d'incorporar les innovacions educatives que sorgeixin en aquest àmbit.*
- Apareixen 6 **accions** (no passava en les propostes) que no es poden relacionar, de forma clara i immediata, amb cap objectiu específic.
- Els objectius generals **A** *-Utilitzar l'EA com a instrument per facilitar el coneixement, la interpretació i la sensibilització respecte als valors de l'espai del Montseny-* i **D** *-Assolir una bona qualitat dels programes d'EA-* són els més desenvolupats i als quals s'associen més accions a l'hora de poder ser desenvolupats. 32 Accions pretenen desenvolupar els diferents objectius específics derivats de l'objectiu general A, i 29 accions pretenen desenvolupar els diferents objectius específics derivats de l'objectiu general D.
- La majoria de les accions aposten per la participació com a element essencial per a la seva consecució.
- En resum aquest anàlisi ens permet considerar que les accions proposades són suficients per facilitar el futur desenvolupament de tots els objectius d'EA al PNM redactats els anys 2007 i 2008. La seva relació s'acabarà concretant quan es defineixi com es portarà a terme la realització de cada acció.

Correspondència entre les conclusions extretes de la diagnosi i les accions proposades en el Pla d'Acció.

Conclusions derivades de la diagnosi	Accions que hi fan referència
S'observa una oferta d'activitats poc equilibrada. Molts dels programes i/o activitats estan adreçats a l'àmbit formal, sobretot a l'etapa educativa de primària.	1.1 – 1.2
En conseqüència, hi ha poca oferta de programes i/o activitats per a educació infantil i secundària obligatòria. Això també es tradueix en una pobra oferta de programes i/o activitats d'EA en l'àmbit no formal.	1.1 – 1.2
La majoria de les activitats ofereixen treballar aspectes relacionats amb el patrimoni natural. Molt poques fan referència a la gestió.	1.3 – 1.4 – 1.5 – 4.1 – 5.2
La majoria de programes i/o activitats estan adreçats a la població visitant, ja sigui escolar o turistes. Per contra, hi ha poca oferta per a la població local.	1.3 – 1.5 – 4.1 – 4.3 – 4.7
La majoria dels programes i/o activitats es troben en el llindar entre la informació i la comunicació ambiental. Altrament dit, bàsicament treballen aspectes de l'educació sobre el medi; per tant, a l'anàlisi feta s'observen poques activitats i/o programes d'interpretació i EA.	1.2 – 2.3 - 3.6
S'observa una gran mancança a l'hora de redactar els objectius dels programes i/o activitats, essent moltes vegades objectius poc o gens avaluables i, en conseqüència, de difícil comprovació. Per tant, una reformulació d'objectius, tant de programes com d'activitats, permetria tenir més consciència del que realment es vol treballar i del que es treballa, per tal d'adequar els programes i/o activitats a una EA per a la sostenibilitat real.	3.1 – 3.4 – 3.5
Paral·lelament, es detecta que els programes/activitats, exceptuant-ne algun en concret (p.ex. "Del mar als cims"), no estan subjectes a cap tipus d'avaluació per veure la seva efectivitat, i sí els objectius plantejats tenen vigència en un món de canvis constants i trepidants.	3.5 – 5.4
S'observa poca estabilitat del personal que treballa a les diferents empreses d'EA analitzades. La inestabilitat provoca poca implicació del personal a l'hora d'avaluar o modificar els programes i/o activitats per anar-los adaptant al context de l'EA. Això fa que les activitats que es realitzen acabin convertint-se, en alguns casos, en classes de ciències naturals al camp, sense que s'optimitzin per tal de treballar els fonaments de l'EA.	5.4

<p>La inestabilitat també provoca la inexistència d'un <i>Pla de Formació</i> dels diferents equipaments (exceptuant algun equipament en concret), fet que contradiu el principi més elemental de qualsevol procés educatiu: La formació permanent de la persona que es dedica a l'educació. En conseqüència, també es pot parlar de la necessitat d'un Pla de Formació que impliqui tot el col·lectiu analitzat, per tal de provocar intercanvi d'experiències i formació conjunta de temàtiques comunes.</p>	<p>2.5 – 2.6 – 3.1 – 3.4 – 3.5</p>
<p>La diversitat dels equipaments analitzats fa que s'hagin detectat debilitats i fortaleeses en cada un, les quals s'haurien de tenir en compte, tant en els plans de formació com a l'hora d'adjudicar la gestió de determinats programes. Tenir clar quin potencial té cada equipament pot ajudar a fer més operativa la gestió de determinats programes i/o activitats que es duiguin a terme a la zona del Montseny. Això permetria repartir, entre els equipaments analitzats que compartissin els mateixos objectius que el PN del Montseny, la gestió dels diferents programes d'EA per a la sostenibilitat, per tal de fer-los més efectius i evitar la seva concentració en pocs equipaments.</p>	<p>5.4</p>
<p>Cal potenciar la utilització dels Centres de Documentació del PNM entre els diferents equipaments, amb la finalitat de permetre i facilitar la consulta dels materials existents. D'altra banda, també s'ha detectat l'existència de documents relacionats amb l'educació i l'EA per a la sostenibilitat a d'altres centres fora dels de Documentació del PNM. Aquests documents també haurien de ser difosos per tal d'afavorir la consulta dels materials allà dipositats. L'existència de centres de documentació ha de facilitar, a qualsevol equipament, recursos per elaborar materials didàctics, disposar de documents per dur a terme un assessorament a escoles o institucions sobre l'educació per a la sostenibilitat...</p>	<p>4.5 – 5.3</p>
<p>No es detecta cap programa que treballi el vessant més participatiu (participació-acció), aspecte bàsic de l'educació per a la sostenibilitat i un dels objectius generals que es marca des del Parc Natural del Montseny.</p>	<p>2.1</p>

3.3.4. Taula amb les accions resultants de la dinàmica de prioritats

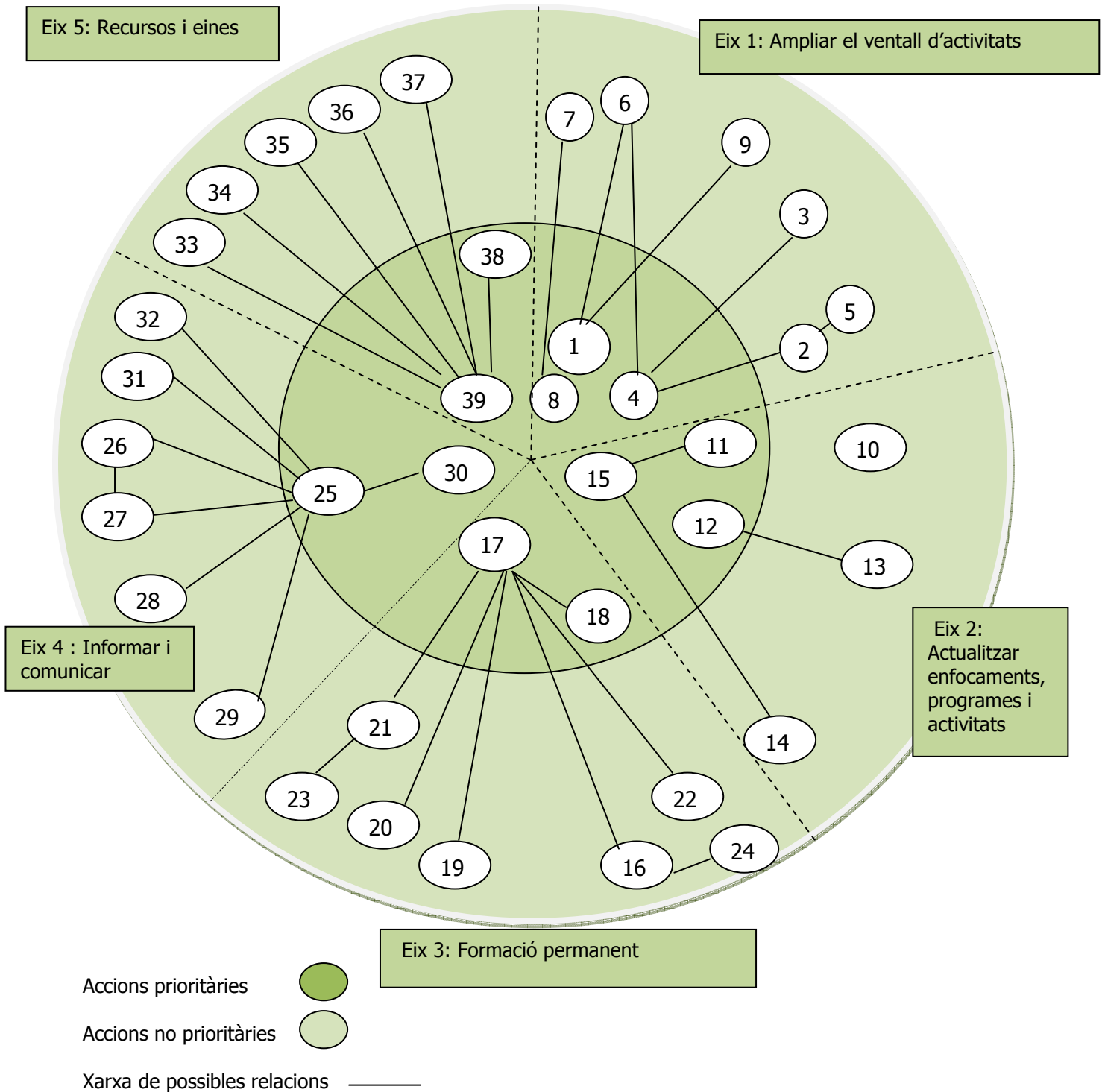
En la taula següent es mostra com, mitjançant el procés de participació, s'han descrit les accions i, posteriorment, han estat prioritzades. El resultat final és de 39 accions, 12 de les quals són considerades prioritàries. Després d'un procés de confrontació i complementació per part de l'equip coordinador, algunes accions han estat agrupades i redactades de nou per no produir repeticions (probablement se'n podrien agrupar encara més).

Accions resultants de la dinàmica de prioritats (3a sessió)			
NÚM. ACCIÓ sessions de treball	DESCRIPCIÓ	VALORACIÓ PUNTUACIÓ	NÚM. PLA D'ACCIÓ
Eix 1: Ampliar el ventall d'activitats			
1	Dotació de contingut (educatiu/interpretatiu) dels itineraris, rutes i activitats de senderisme ja existents.	Prioritària 11	1.2
2	Realització de trobades perquè l'alumnat, que ha utilitzat el PNM com espai d'aprenentatge i investigació, expliqui a la població local el que ha investigat.		1.4
3	Divulgació, als centres educatius del territori, de les característiques del Montseny. Elaboració de noves possibilitats d'actuació educativa amb el PNM com a referent.		1.5
4	Treballar la problemàtica ambiental del territori del PNM com a eina de treball dels centres educatius dels municipis del PNM.	Prioritària 11	1.3
5	Creació d'un consell consultiu d'infants i de joves al PNM.		1.6
6	Celebració del Dia Europeu dels Parcs per oferir un programa específic des d'una perspectiva participativa.		1.7
7	Proposta de <i>paquets de cap</i> de setmana al Montseny, amb col·laboració de les cases de turisme rural, equipaments d'EA i restauració i hostaleria del territori.		1.8
8	Proposta i disseny de programes i activitats dirigits a diferents col·lectius locals, tant socials com econòmics.	Prioritària 12	1.1
9	Disseny de programes adreçats al col·lectiu de discapacitats físics o psíquics –ja es disposa d'itineraris accessibles i material de suport...		1.9
Eix 2: Actualitzar enfocaments, programes i activitats			
10	Desenvolupament d'estratègies de participació i divulgació ciutadana per entendre què vol dir i què comporta ser un espai declarat per la UNESCO Reserva de la Biosfera.		2.2
11	Identificació de quins aspectes del Patrimoni del Montseny són més desconeguts i elaboració d'una síntesi dels valors singulars, problemàtiques i oportunitats que ofereix el PNM en el context català i mediterrani.	Prioritària 7	2.4
12	Acord sobre el model d'EA que es vol assolir i que ha de contemplar les accions proposades en aquesta Estratègia.	Prioritària 8	2.3

13	Dotar la xarxa d'equipaments, posant en comú les accions que fa cadascú i els criteris que es plantegen a les activitats –no només a les activitats conjuntes, sinó a totes les que es fan al PNM.		2.4
14	Programació anual, amb el professorat, d'intercanvi i formació per elaborar accions d'EA a partir dels interessos i finalitats educatives.		2.6
15	Proposta de projectes d'Aprenentatge – Servei.	Prioritària 12	2.1
Eix 3: Formació permanent			
16	Organització de seminaris participatius/xerrades/cursos de formació, promoguts des del PNM, on hi participin els equipaments.		3.1
17	Realització periòdica de trobades conjuntes: formació sobre la funció de l'EA al s. XXI.	Prioritària 8	3.1
18	Elaboració de programes de formació específics per a centres d'EA.	Prioritària 4	3.1
19	Creació d'una comissió assessora en EA al Montseny.		3.2
20	Relació dels centres educatius del PNM amb la Xarxa d'Escoles per a la Sostenibilitat de Catalunya (XESC).		3.3
21	Potenciació d'iniciatives que afavoreixin les relacions entre les entitats socioambientals del territori i les entitats de parcs propers. Intercanvi de bones pràctiques d'EA en el Montseny.		3.4
22	Constituir un grup de treball format per educadors ambientals i docents. Visualització de l'oferta dels equipaments amb programes de formació de professorat.		3.5
23	Coneixença de l'àrea del territori i els aspectes principals que utilitza cada equipament en les seves activitats. Analitzar quins aspectes del PNM queden coberts i quins no en el conjunt de l'oferta educativa.		3.6
24	Potenciació de l'apartat d'EA a la trobada d'estudiosos del PNM.		3.7
Eix 4: Informar i comunicar			
25	Elaboració d'un pla de comunicació i màrqueting.	Prioritària 8	4.2
26	Creació i difusió de documents (publicacions periòdiques) que expliquin què poden trobar els centres educatius a cada equipament.		4.3
27	Dotació d'informació d'EA als llocs d'aparcament i punts d'informació del PNM.		4.4
28	Creació d'un butlletí informatiu <i>on line</i> del Parc del Montseny.		4.5
29	Difusió de les activitats educatives que es realitzen al PNM als equipaments d'EA.		4.6
30	Realitzar un procés participatiu amb les entitats del territori per tal que proposin activitats relacionades amb els objectius finals del Parc Natural.	Prioritària 12	4.1

31	Aprofitar els mitjans de comunicació locals per difondre les activitats i iniciatives del PNM.		4.7
32	Creació i manteniment del bloc divulgatiu de les activitats d'EA al Montseny.		4.8
Eix 5: Recursos i eines			
33	Definició i aprofitament dels canals d'informació i comunicació entre equipaments, centres de documentació, punts d'informació i parc.		5.1
34	Creació d'una llista a Internet a través de la qual les persones o institucions rebin notícies periòdicament del que es fa, s'ofereix i passa al Montseny, des del punt de vista socioambiental.		5.1
35	Establiment de convenis de col·laboració amb universitats i centres d'estudi i recerca.		5.3
36	Treball en xarxa entre els centres que realitzen recerca i els equipaments EA (portal, bloc...).		5.4
37	Recull i difusió de propostes d'investigació i recerca referents al Parc.		5.5
38	Utilització dels programes de gestió del Parc com a eina educativa.	Prioritària 4	5.2
39	Creació d'un entorn digital 2.0 per reflectir el treball de la Xarxa d'Equipaments, tot garantint la seva actualització.	Prioritària 12	5.1

3.3.5. Mapa de relació d'accions

Un cop representades les accions proposades sobre el mapa i organitzades segons les possibles relacions que es poden establir entre les accions d'un mateix eix, s'observa que es prioritzen dues o tres accions en cadascun dels cinc eixos i es confirma que les accions prioritzades són normalment les més nuclears i inclusives. De les dotze accions prioritzades, es situen més properes al punt central aquelles en què hi ha hagut unanimitat en la seva prioritat, tan individualment com en els diferents treballs realitzats en grup.

A un segon nivell es pot constatar com les accions 17, 25 i 39 són les més inclusives, i encara que dues d'elles no han estat de les més votades en la fase de prioritat, sí que tenen un paper de centralitat en la definició del Pla d'Acció. Són accions que fan referència a la FORMACIÓ, acció 17, proposant la conveniència de realitzar periòdicament trobades; a la COMUNICACIÓ, acció 25, proposant la conveniència d'un Pla de comunicació i màrqueting; i a l'ENTORN DIGITAL 2.0, acció 39, que fa referència a implementar un recurs central per tal de reforçar la xarxa de relació entre els diferents nodes, que són els equipaments / dotacions, i altres serveis o institucions que hi poden col·laborar.

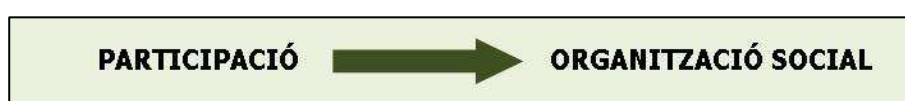
D'aquests resultats es poden desprendre diverses conclusions, potser la més important és assenyalar el grau de coherència entre el marc conceptual de referència i l'orientació general del Pla d'Acció proposat. En aquest sentit, entenem que hi ha un grau de coherència força elevat. D'una banda, el mapa de les accions expressa el teixit complex i interrelacionat de les accions proposades. D'altra part, les tres accions prioritzades, i amb un nivell més alt d'interrelació, fan referència a la societat xarxa, als nous models comunicatius –entorn digital 2.0, pla de comunicació i màrqueting. La formació, que també s'adverteix com a acció prioritària, es proposa més aviat des de l'acció reflexiva i la interformació, que des d'una perspectiva receptiva, fonamentada en l'aportació d'experts.

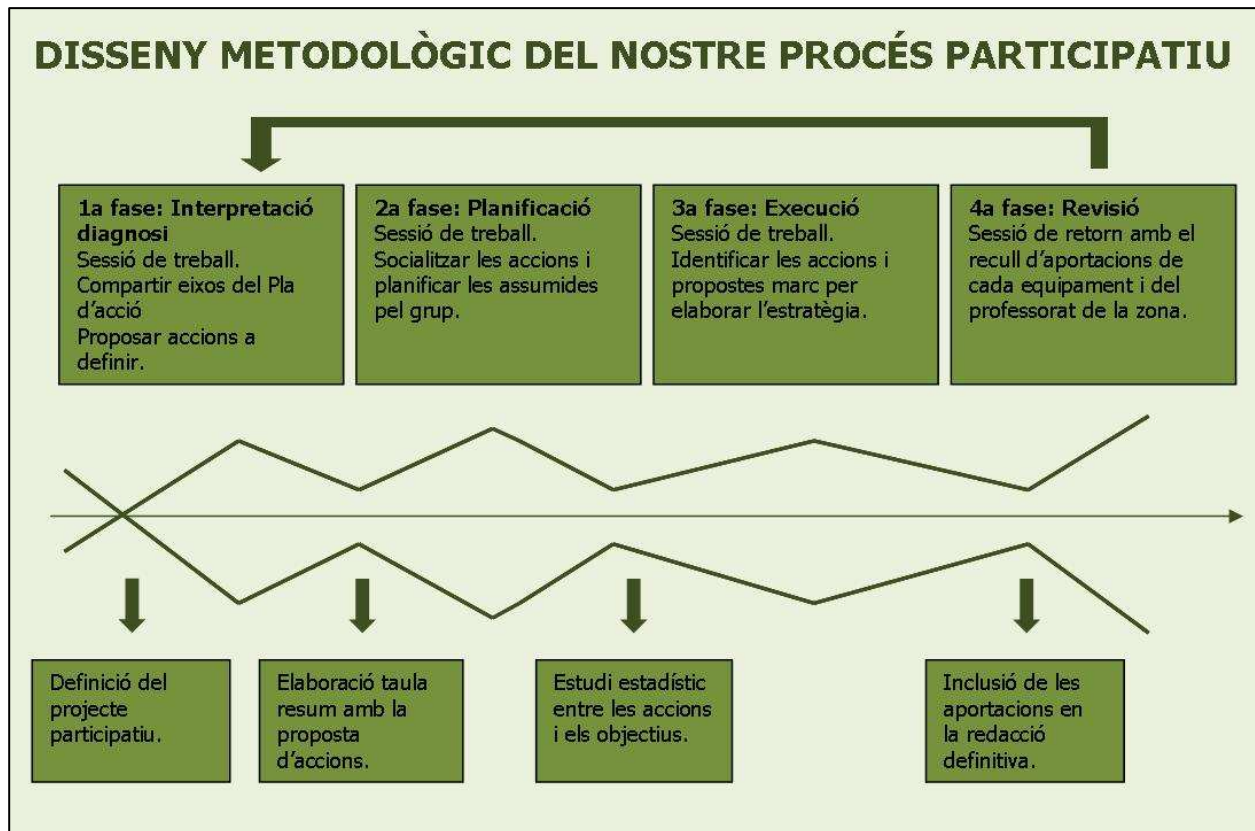
3.4. Quarta fase: Revisió.

Aportacions finals i redacció definitiva

L'equip coordinador, amb els documents elaborats a les tres sessions de treball, redacta el Pla d'Acció 2011-2015. Per fer la redacció definitiva es presenta a tots els participants, perquè el revisin i facin noves aportacions. Arran d'aquest procés de treball, s'ha tornat a definir el Títol de l'acció: Idea general.

En aquesta revisió també s'incorpora el document de compromís perquè cadascun dels participants pugui esmentar a quines de les accions pot fer suggeriments i aportacions, individualment o com a entitat, per a un possible grup de treball i/o per a la realització futura d'alguna de les accions.

Aquest esquema mostra el funcionament del procés de participació realitzat en diferents fases, en les quals l'obertura a la participació s'ha donat en diferent grau d'intensitat. Hi ha fases en què ha estat necessari obrir-se a la participació per implicar, deliberar i identificar el màxim nombre de discursos i opinions diferents existents al territori; i en d'altres fases s'ha fet un treball de concreció i definició, per part del grup coordinador, de tot el que han anat construint els agents involucrats en el procés. Per aquest motiu, les línies dibuixades a l'esquema marquen moments d'obertura i de tancament del procés, al final del qual s'arriba a la definició d'un pla d'acció construït col·lectivament. Aquest procés permet l'avaluació contínua, per detectar, incorporar i realitzar noves necessitats, propostes i accions, per part dels diferents agents del territori; per construir de manera dinàmica i participativa futurs plans d'acció i fer el seguiment dels resultats d'aquest pla proposat.

4.PLA D'ACCIÓ 2011-2015

Aquest Pla d'Acció és el resultat d'un procés de participació, realitzat l'any 2010, amb la implicació dels educadors ambientals dels equipaments del Parc Natural del Montseny i els gestors del PNM. En la seva revisió també hi ha participat professorat d'alguns centres escolars del territori.

Les accions d'aquest Pla són el resultat d'un treball de revisió -endegat per l'equip coordinador- de les accions proposades en el procés participatiu, que inclou aspectes com la refosa d'algunes propostes d'accions similars, la concreció i identificació d'algunes finalitats, així com la millora de la redacció final, bàsicament en el text que fa referència als títols de les accions. Així doncs, en aquest treball s'han convertit les 39 accions recollides en finalitzar el procés de participació (pàgines 30-34 d'aquest mateix document) en les 35 accions resultants que formen aquest Pla. També s'hi acompanya una proposta de cronograma orientatiu de la realització prevista per a cada acció.

En el procés d'execució del Pla d'Acció cal tenir presents les diferents vinculacions que es produiran entre algunes de les accions. En molts casos aquestes relacions són fàcilment identificables, previsibles i evidents, però el mateix procés de desenvolupament del Pla ha de permetre visualitzar, incorporar i facilitar vincles i sinergies amb caràcter dinàmic. Vinculacions i sinergies que afavoreixen accions transversals que donen significat a l'existència d'aquest mateix Pla d'Acció 2011-2015 per desenvolupar l'Estratègia d'Educació Ambiental del Parc Natural del Montseny i assolir els objectius generals i específics d'aquest espai natural protegit.

4.1. Consideracions sobre la redacció de cada apartat.

1- En la redacció de les accions, per parlar dels valors naturals i socials, utilitzarem a partir d'ara, la terminologia de **valor patrimonial**, amb el benentès, i l'acord de totes les parts, que aquest terme inclou: valors naturals, paisatgístics, arquitectònics, socials i culturals.

2- S'ha mantingut el redactat íntegre dels objectius del PNM del treball realitzat els anys 2007/08, per tal de mantenir la coherència entre les tres fases del pla estratègic: definició d'objectius, diagnosi i pla d'acció.

3- Les accions es presenten ordenades segons els diferents eixos i s'exposen, en primer lloc, les accions prioritàries de cada eix resultants de la tercera sessió participativa.

4- Per llegir i interpretar millor cada acció -fitxa- s'incorpora aquesta taula amb la descripció de cadascun dels apartats de la taula.

ACCIÓ	Títol de l'acció: Idea general
	EIX al qual correspon l'acció. CRITERI DE CLASSIFICACIÓ DE LES ACCIONS - Si són prioritàries o han estat resultat d'una unió de diferents accions.
FINALITAT	Què es vol aconseguir?
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	La relació de l'acció amb els objectius generals i específics de l'EA al Parc Natural del Montseny. La lletra fa referència a l'objectiu general i el número a l'objectiu específic.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	Documents, treballs, accions i estudis que precedeixen i situen l'acció i les necessitats més rellevants que la fan necessària-justificacions.
PROPOSTES	Com es pot portar a terme l'acció. ACTUACIONS i procediments que es poden realitzar per desenvolupar-la.
AGENTS IMPLICATS	Protagonistes preferents del territori, lliures, associats i/o de l'administració.
CALENDARI	S'han establert tres fases repartides en els cinc anys de realització de les accions del Pla. Fase I: anys 2011 i 2012; Fase II: anys 2013 i 2014; i fase III: any 2015 i següents.
RECURSOS MATERIALS	Recerca d'espais, i eines documentals i instrumentals pròpies dels agents implicats.
RECURSOS HUMANS	Tècnics i equips professionals propis i externs.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Criteris quantitius i qualitius de valoració i adequació de les accions proposades.

4.2 Accions resultants

ACCIÓ 1.1	Disseny de programes i activitats educatives per a col·lectius socioeconòmics locals.
	EIX 1: Ampliar el ventall d'activitats / ACCIÓ PRIORITÀRIA.
FINALITAT	-Proposar i coordinar programes i accions dirigides a diferents col·lectius amb implicació en el territori. Per exemple, gremis o sectors econòmics com: establiments de turisme rural, restauradors, propietaris, associacions, entitats...
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>A2 Fomentar la interpretació del paisatge i de la realitat actual de l'espai com un resultat de la interrelació contínua entre el medi i les persones.</p> <p>A4 Promoure la identificació i el sentiment de pertinença de la població local al Parc Natural del Montseny.</p> <p>A7 Potenciar els processos d'educació i participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.</p> <p>B2 Fer entendre la interdependència existent entre el medi natural del Montseny i les activitats humanes.</p> <p>C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del Parc i la societat civil.</p> <p>D1 Promoure recursos educatius que responguin a les necessitats de cada col·lectiu, fent èmfasi en la població local (residents, escolars, persones que treballen dins l'espai protegit, entitats i associacions civils locals, etc.).</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Precedents:</u> Montseny i Futur (Diputacions de Barcelona i Girona). S'han iniciat algunes reunions amb caçadors i pescadors. Agendes 21 locals (àmbit municipal). Dossier de candidatura de la Carta Europea de Turisme Sostenible al Montseny (2010).</p> <p><u>Justificació:</u> Hi ha una sèrie de col·lectius i empreses que desenvolupen la seva activitat econòmica i social a l'àmbit del Parc i que només tenen presents les limitacions que suposa l'espai protegit. Coneixen molt poc la realitat socioambiental del territori en el qual actuen, i poc la potencialitat socioeconòmica que suposa l'espai protegit.</p> <p>Acció 6.3.6. Programes d'educació ambiental destinats a visitants i població local. Estratègia de desenvolupament de turisme de natura a Montseny-Guillerries (Capellà i Ballbè 2008), des d'ara Document DETUNAT.</p> <p>Acció 6.4.4. Suport a noves iniciatives empresarials: senderisme, educació ambiental, producció agroalimentària, artesanía. Document DETUNAT (2008).</p>

PROPOSTES	<p>-Jornades sectorials amb doble finalitat.</p> <p>-accions educatives, per als professionals i actors socials i econòmics, sobre aspectes de la gestió de l'espai que els afecta.</p> <p>-promoure un intercanvi participatiu de formes d'actuar i treballar a l'àmbit del parc, que afavoreixin i utilitzin criteris d'educació per la sostenibilitat.</p>
AGENTS IMPLICATS	Col·lectius econòmics com propietaris, restauració, empreses constructores i de serveis, hoteleria, comerç, associacions, entitats, ONG, fundacions, tècnics interns o externs especialistes en estratègies de dinamització de la participació ciutadana...
CALENDARI	Fase II: S'aniran endegant de manera progressiva amb intenció d'iniciar alguna jornada sectorial el 2013.
RECURSOS MATERIALS	Recursos comunicatius de les jornades (espai de trobada, PWP...) Llistat de col·lectius i empreses receptores.
RECURSOS HUMANS	Tècnic formador i dinamitzador de cada jornada. Coordinador de la jornada. Podria fer-se en col·laboració amb les Associacions d'Empresaris Turístics o similars del PNM i el grup de treball de la CETS.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Assistència. Aportacions expressades al "butlletí virtual" resultat de les jornades. Inspecció aleatòria de les feines/actuacions que es desenvolupen després de les jornades. Contemplar els criteris sorgits de les jornades tècniques sobre avaluació i programació del Pla de seguiment dels paràmetres ecològics del desembre de 2010 i gener de 2011.

ACCIÓ 1.2	Reorientació educativa/interpretativa dels itineraris, rutes i activitats de senderisme ja existents.
EIX 1: Ampliar el ventall d'activitats / ACCIÓ PRIORITÀRIA.	

FINALITATS	<p>-Analitzar el contingut dels itineraris existents. Visualitzar l'oferta actual i relacionar-la amb els principals valors patrimonials del PNM.</p> <p>-Crear un codi de bones pràctiques per a la realització d'activitats organitzades a l'entorn natural, tenint en compte els criteris de conservació dels valors patrimonials de l'espai protegit.</p> <p>-Proposar nous itineraris i millorar, si cal, altres activitats d'interpretació per conèixer els valors naturals i patrimonials del Montseny.</p> <p>-Definir un Pla d'itineraris d'ús públic assumits plenament pel Parc. Qualsevol altra proposta que vingui del territori o externa, haurà de ser validada pel Parc i, en cas de no acceptar-la, no difondre-la ni donar-li suport.</p> <p>Exemples:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itinerari "La ruta de l'EA" (recorregut per diferents equipaments d'EA per conèixer els principals valors patrimonials del Montseny amb els quals s'han especialitzat). Oferta dels itineraris que es poden realitzar en una jornada, una setmana o més. - Rutes temàtiques amb valors afegits, per exemple, teatralitzades, amb la participació de persones del territori i adreçades a públics específics: turisme sostenible, gent gran, joves, col·lectius amb discapacitats, etc. - Recuperar els antics camins amb elements patrimonials importants (tangibles i/o intangibles).
------------	---

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>A1 Reconèixer i apreciar els valors patrimonials, naturals, culturals, paisatgístics, històrics i socials.</p> <p>A2 Fomentar la interpretació del paisatge i de la realitat actual de l'espai com un resultat de la interrelació contínua entre el medi i les persones.</p> <p>A3 Donar a conèixer i promoure les activitats tradicionals respectuoses amb el medi, els productes artesans i els de la terra.</p>
--	---

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Precedents:</u></p> <p>Desplegables d'alguns itineraris (ex: Sot de l'infern). Itineraris a Internet. Pla d'itineraris del Parc «Tots els diumenges de l'any».</p> <p><u>Justificacions:</u></p> <p>El Montseny és un territori que compta amb moltes activitats relacionades amb el senderisme. La majoria d'activitats no estan relacionades entre elles i moltes no tenen continuïtat.</p> <p>Acció 6.2.2 Programes de senyalització de rutes, espais, equipaments, etc. Document DETUNAT (2008).</p> <p>Acció 6.5.4. Desenvolupament d'un programa d'acollida al visitant. Document DETUNAT (2008).</p> <p>Els participants tenen poca visió global del territori.</p>
-----------------------------	--

	<p>Es transmeten pocs continguts educatius/interpretatius, de vegades diferents o contradictoris.</p> <p>Cal una clarificació dels continguts més rellevants.</p> <p>Oferta poc diferenciada, escassa i desigual.</p> <p>Potencialitat de públics que usen el PNM, però que no utilitzen aquests itineraris i que desconeixen el seu patrimoni.</p> <p>Ampliar l'oferta d'activitats dels concessionaris del Parc.</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> -Prioritzar els principals elements patrimonials del PNM. Identificar la principal riquesa del territori segons els interessos del públic usuari. -Elaborar continguts educatius, amb suports específics, per ser divulgats en l'àmbit del senderisme, rutes i itineraris. -Arranjar i senyalitzar clarament els principals elements patrimonials per tal de donar-los major visibilitat. Les rutes per fer senderisme actuals no ho contemplen. -Crear, amb les entitats cíviques, culturals i excursionistes que organitzen activitats als municipis del PNM, un codi de bones pràctiques per minimitzar els impactes en l'entorn i augmentar la coresponsabilitat. -Definir i analitzar el contingut informatiu sobre el PNM, elaborat i divulgat des d'altres estaments supramunicipals (consells comarcals, Consorci de Turisme, etc.). -Introduir elements educatius en les marxes i caminades populars existents (fer trobades prèvies i aprofitar-les per difondre els principals programes i el manual de bones pràctiques). -Adequar la senyalització del parc amb continguts que facilitin la interpretació, l'observació i la identificació del patrimoni.
AGENTS IMPLICATS	<p>Centres excursionistes del propi territori i/o d'altres municipis, relacionats amb activitats de senderisme existents al PNM.</p> <p>Administracions gestores del Parc.</p> <p>Cercle d'Amics dels Parcs Naturals.</p> <p>Programa «Coneguem els nostres parcs».</p> <p>Entitats amb programes de voluntariat a l'espai natural.</p> <p>Dotacions del PNM.</p> <p>Equipaments d'EA.</p>
CALENDARI	<p>Es una acció que es preveu que es vagi desenvolupant al llarg de les tres fases de desenvolupament del pla d'acció.</p>
RECURSOS MATERIALS	<p>Informació en espais web, <i>flyers</i>, desplegable, fites i plafons d'informació del patrimoni.</p> <p>Actualitzar la senyalització.</p>
RECURSOS HUMANS	<p>Equipaments d'EA.</p> <p>Voluntariat (Cercle d'Amics del Parc, centres excursionistes...)</p> <p>Tècnics i brigada de manteniment del PNM.</p> <p>Tècnics municipals.</p>

**INDICADORS DE
SEGUIMENT**

Valoració anual de la seva incidència relacionada amb:

- 1) Continguts educatius revisats i elaborats, i material divulgatiu distribuït.
- 2) Nombre d'activitats i accions en què s'han aplicat els nous continguts.
- 3) Creació del codi de bones pràctiques.

Aspectes a contemplar en la valoració:

- Nombre de participants, per part de particulars i grups, per part dels equipaments d'EA i dels gestors del PNM.
 - Aportacions i valoracions personals i dels col·lectius implicats.
 - Incorporació dels elements educatius a les marxes i rutes ja existents.
-

ACCIÓ 1.3 Utilització de les problemàtiques ambientals del PNM com a eina de treball dels centres educatius locals.

EIX 1: Ampliar el ventall d'activitats / ACCIÓ PRIORITÀRIA.

FINALITATS	<p>-Dissenyar i realitzar propostes didàctiques que afavoreixin el coneixement de la complexitat de les principals problemàtiques ambientals del territori per part de l'alumnat dels centres educatius dels municipis del PNM.</p> <p>-Emprar l'actualitat i la realitat de la gestió del PNM com a eina educativa que faciliti els processos d'aprenentatge que el professorat proposa als seus alumnes, per desenvolupar les competències bàsiques dels futurs ciutadans del territori.</p>
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Precedents:</u> Els programes d'activitats que actualment es duen a terme, des de diferents equipaments, amb les escoles. Els programes "Coneguem els nostres parcs", "Viu el Parc", "Montseny a l'escola" i "Montseny recurs educatiu".</p> <p><u>Justificació:</u> El currículum per competències i un enfocament constructivista de l'EA per a la sostenibilitat, coincideixen a generar un context on es fan necessàries propostes didàctiques de continguts renovats; on l'estudi de casos reals, al voltant de problemàtiques ambientals del PNM, i des de la perspectiva de la complexitat, poden ser de molt interès per als centres educatius i una oportunitat per als equipaments de fer nous programes d'EA.</p>
PROPOSTES	<p>-Definir conjuntament, amb els agents implicats en l'EA del territori, quines problemàtiques poden ser de més interès per a l'educació formal, i precisar-ne la temàtica i el projecte.</p> <p>-Disposar de la informació precisa i concretar l'equip i els recursos per dur a terme l'elaboració del material didàctic.</p> <p>-Elaborar models de seqüències didàctiques basades en la consideració de problemàtiques ambientals reals del PNM.</p> <p>-Facilitar que els centres educatius dels municipis de l'entorn participin en la seva elaboració, aplicació i avaluació.</p> <p>-Proposar als Serveis Educatius de la zona (Dept. d'Ensenyament) que incorporin, en el Pla de Formació Permanent del Professorat, una oferta relacionada amb l'EA per a la sostenibilitat i el PNM.</p> <p>-Facilitar l'aprenentatge cooperatiu entre els agents implicats, per avançar en la sensibilització de la població local vers el patrimoni cultural i natural del Montseny.</p>

AGENTS IMPLICATS	Educatadors dels equipaments en col·laboració amb assessors externs, tant de contingut com de metodologia didàctica. Professorat i alumnat dels centres educatius del territori. Tècnics, gestors del PNM.
CALENDARI	Fase I: Elaborar la programació durant el curs 2011-2012. Fase I i II: Experimentar, avaluar i millorar la proposta durant el curs 2012-2013. (A partir del 2012 hi haurà informació disponible del Pla de Conservació). Fase II: Implementació durant el curs 2013-2014.
RECURSOS MATERIALS	Recursos Pla de Formació de professorat de zona (Centres de Recursos Educatius – Departament d'Ensenyament - Generalitat de Catalunya). Dotació econòmica per elaborar material. Els recursos materials s'han d'elaborar conjuntament amb els centres educatius per garantir una bona via de futur i d'implementació. És convenient que el material sigui majoritàriament en format digital. Un recurs didàctic concret per a cada nivell educatiu.
RECURSOS HUMANS	La dedicació dels educadors ambientals i de l'equip assessor pot representar unes 100 hores per seqüència didàctica, incloent l'elaboració del material didàctic i el treball de compartir-lo, reconstruir-lo, aplicar-lo a les aules i analitzar-ne els resultats. Una persona en contacte permanent amb els centres educatius del Montseny.
INDICADORS DE SEGUIMENT	El seguiment de l'acció es centrarà en: <ul style="list-style-type: none"> - L'avaluació qualitativa que resulti de l'aplicació didàctica del material elaborat. - L'avaluació quantitativa del nombre d'alumnes i professors que hagin participat en l'elaboració i aplicació del material didàctic. Aspectes a contemplar en el formulari de valoració: <ul style="list-style-type: none"> - Nombre de docents i centres educatius implicats. - Nombre d'educadors ambientals i equipaments que hi participen. - Incorporació de les noves propostes a les programacions dels diferents cicles educatius dels centres educatius. - Transversalitat de l'EA en els currículums escolars.

ACCIÓ 1.4	Establir una relació continuada amb els centres d'educació formal del territori, els equipaments i els gestors del Parc EIX 1: Ampliar el ventall d'activitats.
FINALITAT	-Afavorir que el Montseny, com a parc natural, formi part del desenvolupament curricular del centre i afavoreixi les possibilitats educatives d'implicació amb l'entorn proper de la comunitat educativa.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	D2. Vetllar especialment per a l'adequació dels programes d'EA a les necessitats dels centres educatius i, en particular, al currículum escolar. D3. Implicar les famílies en l'EA, ja sigui directament o a través de la comunitat educativa (alumnes, professorat, AMPA).
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> Programes educatius, en funcionament actualment, amb participació dels centres educatius: <ul style="list-style-type: none"> - El Montseny a l'escola - Viu el Parc (per als alumnes de CS) - El Montseny recurs educatiu - Coneguem els nostres parcs <u>Justificacions:</u> La nova Llei d'educació contempla les competències que ha d'aprendre l'alumnat: Utilitzar l'entorn com a espai educatiu, contextualitzar l'aprenentatge o realitzar projectes d'investigació sobre temàtiques socioambientals actuals, etc., les quals donen a un espai natural protegit com el PNM un entorn d'aprenentatge adient per portar-les a terme. Els docents que participen al programa escolar Viu el Parc, a la valoració del curs 2010-11, van avaluar que seria interessant incorporar un servei de consultes d'aspectes pedagògics sobre el Montseny. El Montseny ha de facilitar el desenvolupament del currículum escolar dels centres educatius que en formen part. Bona part del professorat desconeix l'entorn de l'escola on treballen. Investigar la realitat és motivador i engrescador per a l'alumnat. Acció 6.3.4. Exposicions temporals i itinerants. Document DETUNAT (novembre, 2008). Acció 6.6.8. Integració en xarxes de promoció del turisme de natura. Document DETUNAT (novembre, 2008).
PROPOSTES	-Identificar i contactar amb els grups de formació de mestres i professorat que estan en actiu a la zona. -Recollir les necessitats i interessos dels centres i relacionar-los amb les ofertes educatives existents. -Analitzar les accions educatives que realitzen els centres en el territori. -Valorar les demandes, i la unitat del conjunt d'oferta educativa de tots els equipaments, i la seva relació amb els centres educatius. Reunions conjuntes entre professorat i educadors ambientals dels equipaments. -Identificar l'assessorament que necessita el professorat relacionat amb el PNM i els possibles treballs d'investigació. Relació entre gestors i educadors.

	<p>-Creació de material didàctic propi i itinerant del PNM (material creat entre el professorat i els educadors ambientals).</p> <p>-Tenir en compte els intercanvis escolars entre municipis del PNM i de les Cévennes (França), o altres espais naturals, per fer una presentació del Parc –feta pels alumnes catalans a alumnes estrangers.</p>
AGENTS IMPLICATS	<p>Equipaments d'EA.</p> <p>Administracions gestores.</p> <p>Centres de Recursos Pedagògics de la zona. Pla de formació permanent de professorat.</p> <p>Programes d'investigació i sostenibilitat en els quals participen centres escolars (per exemple programa Escoles Verdes de la Generalitat de Catalunya).</p> <p>Centres educatius de primària, secundària, batxillerat i universitaris (postgraus i Màsters...)</p>
CALENDARI	<p>Fase I: Primers contactes i avaluació diagnòstica de les activitats que desenvolupen els centres. Curs 2012-2013</p> <p>FaseII: Creació de grups de treball entre professorat i educadors ambientals per afavorir projectes d'investigació de l'alumnat i treballs de recerca (batxillerat). Curs 2013-2014</p> <p>De la investigació a l'acció. Intercanvi d'experiències entre centres i vers la població en general. Curs 2014-2015.</p> <p>Organització de trobades entre els estudiants que han utilitzat el PNM com espai d'aprenentatge i investigació.</p> <p>Fase III: Creació de material didàctic propi del PNM com a resultat del treball realitzat pels diferents grups de treball. Curs 2014-2015.</p>
RECURSOS MATERIALS	<p>Analitzar els recursos materials (programes) que utilitzen habitualment els centres educatius i també els que es promouen des de la gestió del PNM.</p> <p>Plans de formació de professorat de la zona (Cursos i seminaris promoguts des dels Centres de Recursos Pedagògics i programes que afavoreixen la sostenibilitat i l'EA a les escoles).</p> <p>Recopilar l'oferta de manera telemàtica i crear un directori de les activitats i programes que promouen els equipaments i els que estan realitzant els centres. Intercanvi d'experiències.</p> <p>Centres de documentació.</p> <p>Recepció de suggeriments i col·laboracions.</p>
RECURSOS HUMANS	<p>Educadors ambientals d'equipaments propers als centres educatius.</p> <p>Grups de mestres i professorat.</p> <p>Tècnics dels municipis de la zona i àmbit d'influència.</p> <p>Gestors del PNM.</p>
INDICADORS DE SEGUIMENT	<p>Nombre de grups de treball de mestres i professorat.</p> <p>Avaluació de l'oferta i intercanvi d'experiències.</p> <p>Nombre i tipus de vincles establerts entre centres i equipaments de la zona, i entre els propis centres (intercanvis d'experiències).</p> <p>Avaluar la incidència del nombre de projectes d'investigació als centres de primària, i de recerca als instituts.</p> <p>Relació dels projectes d'investigació realitzats per l'alumnat i la seva presentació a la població local i altres àmbits.</p>

ACCIÓ 1.5 Difusió de les característiques patrimonials del Montseny amb una intenció d'actuació educativa.

EIX 1: Ampliar el ventall d'activitats.

FINALITATS

- Disposar d'un marc comú de coneixements de les característiques patrimonials principals del PNM i la seva singularitat dins del conjunt d'espais naturals protegits.
- Facilitar aquest marc comú de coneixements a tota la comunitat educativa, centres d'educació formal i no formal de la zona.

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA

A1 Reconèixer i apreciar els valors naturals, culturals, paisatgístics, històrics i socials.

A2 Fomentar la interpretació del paisatge i de la realitat actual de l'espai com a resultat de la interrelació contínua entre el medi i les persones.

A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS

Precedents:
 Programes educatius, en funcionament actualment, amb participació dels centres educatius:

- El Montseny a l'escola
- Viu el Parc (per als alumnes de CS)
- El Montseny recurs educatiu
- Coneguem els nostres Parcs

Continguts seleccionats per formar als informadors del PNM.

Justificacions:
 Bona part del professorat desconeix l'entorn de l'escola on treballa. La mobilitat d'educadors ambientals que treballen en els diferents equipaments fa que sigui necessari, en algunes ocasions, disposar d'uns continguts concrets i específics sobre les característiques principals del territori.

PROPOSTES

- Identificar els continguts conceptuals i informacions més destacades que expliquin la importància del PNM.
- Transferir aquesta informació en un llenguatge adaptat a diferents edats i cicles educatius.
- Divulgar aquesta informació i posar-la a l'abast de tothom (bloc, web...)
- Facilitar i promoure l'intercanvi d'informacions i afavorir la demanda de nous conceptes per tal que els usuaris (professorat, alumnat, educador del temps de lleure...) puguin millorar els coneixements en fauna, flora, toponímia, història, recursos hídrics...

AGENTS IMPLICATS

Serveis tècnics del PNM.
 Educadors ambientals.
 Educadors de temps de lleure.
 Informadors.
 Centres de documentació.
 Alumnat i professorat

CALENDARI	Fase I: Durant el 2012 fer una selecció i identificació dels principals continguts conceptuals que fan referència al PNM. Seqüenciació de continguts relacionats amb els diferents cicles educatius. El 2013 crear un espai virtual per divulgar aquests continguts i poder demanar més informacions i continguts a tècnics especialistes. (A partir del 2012 hi haurà informació disponible del Pla de Conservació).
RECURSOS MATERIALS	Aprofitament de materials educatius i programes que s'estan portant a terme actualment. Revisió dels seus continguts i relació amb les competències bàsiques de la nova Llei d'educació. Bloc, web d'intercanvi d'informacions.
RECURSOS HUMANS	Tècnics especialistes en aspectes rellevants del PNM. Serveis tècnics del PNM. Educatadors ambientals. Educatadors de temps de lleure. Informadors. Centres de documentació. Professorat. Alumnat.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Quantitat d'informacions demanades a l'espai virtual d'intercanvi. Activitats realitzades pel professorat dels centres educatius a l'entorn del seu centre. Projectes d'investigació i recerca promoguts des dels centres educatius.

ACCIÓ 1.6**Foment de xarxes de joves****EIX 1: Ampliar el ventall d'activitats.**

FINALITATS

- Crear un òrgan de participació de xarxa escolar amb els alumnes de secundària dels centres educatius dels municipis del PNM. Treball previ a la creació d'un consell.
- Realitzar accions de conservació, preservació i millora que estiguin a l'abast de l'alumnat i proposar als gestors del PNM possibles propostes de solucions a les problemàtiques socioambientals.
- Ajudar l'alumnat, mitjançant la formació i l'anàlisi previ de la realitat, al desenvolupament de la realització de les accions.

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA

A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.

C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS

Precedents:

- Consell Consultiu del PNM com a un dels òrgans de gestió del PNM.
- *Consejo de Participación Escolar en el Parque Nacional de Sierra Nevada.*
- Conferència Catalana, Europea i Internacional de joves: *Cuidemos el Planeta CONFINT* (Conferència Internacional de Joves -Brasil 2010, secundària).
- Programa escolar Viu el Parc (primària).

Justificació:

Molts centres educatius de secundària disposen d'un Comitè Ambiental format per alumnes que faciliten els processos de participació de la comunitat educativa amb el seu entorn.

La participació s'aprèn participant i és un aspecte que, en aquests moments, pren molta rellevància en l'àmbit educatiu català, europeu i internacional, amb la celebració de la CONFINT. A Catalunya, a l'Estat Espanyol, a Europa i en l'àmbit internacional, s'ha iniciat un corrent d'implicació de centres de secundària en el seu territori a partir d'unes cartes de responsabilitat fetes pels mateixos joves. És un bon moment per participar en aquest moviment, des de la realitat d'un ENP. Un punt culminant d'aquesta acció tindrà lloc el proper 2012, amb la celebració de Rio + 20, i el 2014, amb la celebració de la propera CONFINT per analitzar el desenvolupament dels compromisos locals que s'han convertit en accions.

PROPOSTES

- Impulsar el treball en xarxa entre els centres.
- Analitzar iniciatives d'altres consells de participació de joves en espais naturals, el seu procés de funcionament i els seus resultats.
- Establir contacte amb els centres de secundària de la zona.
- Implementar un programa específic per al PNM.
- Crear un espai telemàtic (web, bloc...) adreçat únicament als joves, on es debatin i comentin les activitats que es desenvolupin dins l'àmbit del PNM. Un espai que es relacioni amb altres bloc i web de l'àmbit estatal –Sierra Nevada– i europeu i internacional –CONFINT.
- Relacionar aquesta iniciativa amb les Conferències Catalanes, Estatals, Europees i Internacionals de la CONFINT, per intercanviar experiències i presentar els compromisos adquirits en el centre i en el PNM.

AGENTS IMPLICATS	Centres de secundària del territori. Serveis tècnics del PNM. Punts joves locals (municipals). Dinamitzadors juvenils. Àrea d'Educació de la Diputació.
CALENDARI	<p>Fase I:</p> <p>Curs 2011-2012 -Analitzar els processos de participació de centres de secundària. Plantejar la proposta als centres (set-oct 2011) -Participar en la CONFINT, en la conferència preparatòria d'àmbit nacional i estatal (17 novembre 2011 - Barcelona) (26 i 27 de gener 2012 – Vitòria)</p> <p>Curs 2012-2013 -Crear el Consell Consultiu d'Infants i Joves del PNM. -Participar a Rio+20 (Brasil 2012).</p> <p>Fase II:</p> <p>Curs 2013-2015 -Formar i plantejar l'acció de l'alumnat en el PNM. -CONFINT (<i>Conferència Internacional de joves Tinguem cura del planeta. 2014</i>).</p>
RECURSOS MATERIALS	<p>Vídeos, material didàctic, web, bloc... CONFINT (editats). Conferència catalana (primavera 2011) – Conferència Estatal (tardor 2011). Conferència europea i Rio + 20 (2012) – Conferència Internacional (2014).</p> <p>Sessions de formació sobre el PNM per a l'alumnat. Agenda escolar Viu el Parc (primària). Agenda per a la sostenibilitat (secundària).</p>
RECURSOS HUMANS	<p>Tècnics municipals de medi ambient/ajuntaments dels municipis, amb centres de secundària. Professorat de secundària. Coordinador pedagògic del programa. Gestors del PNM.</p>
INDICADORS DE SEGUIMENT	<p>Projectes d'investigació i de recerca (ESO i batxillerat) dels centres de secundària del territori. Criteris de qualitat per analitzar les propostes que facilitin la gestió i/o actuació d'un determinat problema socioambiental. Implicació i participació en trobades internacionals per explicar l'experiència.</p>

ACCIÓ 1.7**Celebració del Dia Europeu dels Parcs.****EIX 1: Ampliar el ventall d'activitats.**

FINALITATS

- Utilitzar la celebració del Dia Europeu dels Parcs en el PNM per tal de realitzar un programa decidit des de la participació de les principals associacions, entitats que treballen per a la protecció dels valors naturals, agrícoles, forestals, culturals i paisatgístics de l'entorn.
- Crear xarxa i concretar una acció col·lectiva.

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA

A4 Promoure la identificació i el sentiment de pertinença de la població local al Parc Natural del Montseny.

A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.

C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS

Precedents:
Xarxa de Parcs i la celebració del Dia Europeu de Parcs.

Justificació:
Cal aprofitar i fomentar les possibles sinergies i xarxes amb la gent del territori (entitats, associacions...) i els gestors del PNM, per millorar la implicació, des de la seva preparació, en actes i celebracions en què el PNM tingui una incidència destacada.

PROPOSTES

- Identificar una de les accions més destacades a realitzar amb motiu del Dia Europeu dels Parcs.
- Identificar un aspecte important a transmetre del PNM. Relació amb Reserva de la Biosfera.
- Buscar sinergies i implicació amb entitats del territori. Preparació col·lectiva del Dia Europeu dels Parcs.
- Divulgar, a diferents àmbits, la finalitat d'un Parc Natural i d'una Reserva de la Biosfera.

AGENTS IMPLICATS

Gestors del PNM.
Associacions i entitats amb compromisos envers el territori.

CALENDARI

Fase II: A partir de 2012 analitzar possibilitats. Implicar col·lectius i gestionar la celebració per als propers anys.

RECURSOS MATERIALS

Propis de la celebració.

RECURSOS HUMANS	Propis de la celebració – Xarxa de Parcs – Diputacions de Barcelona i Girona. Associacions i entitats amb compromisos envers el territori. Ajuntaments.
-----------------	---

INDICADORS DE SEGUIMENT	Sinergies i relacions emprades en la realització de la celebració. Divulgació del Dia Europeu dels Parcs a l'àmbit d'acció del Montseny.
-------------------------	---

ACCIÓ 1.8 Proposta de paquets turístics de cap de setmana al Montseny.	
EIX 1: Ampliar el ventall d'activitats.	
FINALITATS	-Disposar d'una oferta turística de cap de setmana al PNM, que incorpori criteris de sostenibilitat en tota la seva oferta (transport, desplaçaments, productes de restauració del territori, instal·lacions...) i el coneixement global del territori. -Divulgar i dotar de reconeixement de bones pràctiques d'activitats turístiques des de la gestió del PNM.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	A1 Reconèixer i apreciar els valors naturals, culturals, paisatgístics, històrics i socials. A2 Fomentar la interpretació del paisatge i de la realitat actual de l'espai com a resultat de la interrelació contínua entre el medi i les persones. A3 Donar a conèixer i promoure les activitats tradicionals respectuoses amb el medi, els productes artesans i els de la terra.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> «Forma't relaxadament», activitat matinal per a docents, al Parc Natural del Montnegre i el Corredor. «Turisme total» (Diputació de Barcelona) Tots els diumenges de l'any (PNM). Carta Europea de Turisme Sostenible (CETS), propostes entre restauradors i Centres d'EA. «Barcelona és molt més» (www.diba.cat/turisme). «Un país, quatre estacions» (Catalunya Ràdio). <u>Justificació:</u> La potencialitat del turisme en el PNM obliga a disposar d'una oferta que incorpori activament els criteris de sostenibilitat, de coneixement i complicitat amb els principals agents del territori. Una manera de desenvolupar també la Carta Europea de Turisme Sostenible. Acció 6.3.6. Programes d'educació ambiental destinats a visitants i població local. Document DETUNAT (novembre, 2008). Acció 6.4.4. Suport a noves iniciatives empresarials: senderisme, educació ambiental, producció agroalimentària, artesanía. Document DETUNAT (novembre, 2008).
PROPOSTES	-Identificar la proposta turística existent. -Analitzar altres espais naturals en què s'han concretat, a la pràctica, programes i certificacions d'un turisme sostenible. -Divulgació de <i>packs</i> concrets adreçats a diferents col·lectius (famílies, escoles, joves, jubilats, cicloturisme, grups de turisme sostenible...).
AGENTS IMPLICATS	Relacionats amb la Carta Europea de Turisme Sostenible.
CALENDARI	El calendari ha de relacionar-se amb el del desenvolupament de la Carta Europea de Turisme Sostenible en el PNM.

**RECURSOS
MATERIALS**

Relacionats amb la Carta Europea de Turisme Sostenible.

**RECURSOS
HUMANS**Relacionats amb la Carta Europea de Turisme Sostenible.
Empreses de serveis.

**INDICADORS DE
SEGUIMENT**

Participants del món de la restauració, hostaleria, cases de turisme rural, equipaments d'EA, aules de natura, cases de colònies, etc., que s'incorporen al programa.

Tipologies de grups d'usuaris d'aquests programes.

ACCIÓ 1.9 Disseny de programes adreçats als col·lectius amb discapacitats.**EIX 1: Ampliar el ventall d'activitats.**

FINALITATS	<ul style="list-style-type: none"> - La finalitat òptima és la de fer possible que qualsevol persona pugui utilitzar els programes i/o activitats que es proposen en el PNM, sigui quina sigui la seva discapacitat física o psíquica. La majoria d'activitats d'EA que es realitzen als equipaments tenen la voluntat d'adaptar-se a les característiques dels usuaris. - Disposar de programes específics per a aquests col·lectius.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	D1 Promoure recursos educatius que responguin a les necessitats de cada col·lectiu, fent especial èmfasi en la població local (residents, escolars, persones que treballen dins l'espai protegit, entitats i associacions civils locals, etc.).
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Precedents:</u> Itineraris adaptats. Sessions de formació adreçades als membres dels equipaments per facilitar la participació d'usuaris amb discapacitats.</p> <p><u>Justificació:</u> Identificar, en el PNM, els indrets i espais més apropiats per ser usats pels diferents col·lectius.</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> -Adaptar el currículum amb criteris didàctics existents d'inclusió als recursos. -Adaptar alguns dels programes preexistents per poder ser desenvolupats en els itineraris adaptats del PNM, com el de Sta. Fe, quan un centre educatiu té una important presència d'alumnes discapacitats. -Visualitzar les activitats d'EA que es realitzen en el PNM i que incorporen, de forma natural, la participació de persones amb discapacitat. -Donar suport a l'equipament que es vulgui especialitzar en aquests grups. Equip pedagògic especialista en programacions multinivell i d'inclusió. -Promoure l'activitat esportiva inclusiva (caminades adaptades, total o parcialment, per a persones amb discapacitats).
AGENTS IMPLICATS	<p>Equipaments d'EA. Gestors del PNM. Centres escolars amb alumnes discapacitats. Ajuntaments. Organismes (públics o privats) adreçats directament a aquests col·lectius: ONCE, etc.</p>
CALENDARI	<p>Fase II: Identificar i valorar les principals accions d'adaptació que es poden portar a terme en el PNM.</p> <p>Fase III: Facilitar la seva adaptació amb la participació, si és possible, d'entitats i associacions del territori.</p>

RECURSOS MATERIALS	Adaptar un entorn, un recurs, un espai cada any.
RECURSOS HUMANS	Voluntariat, fundacions, ONG... Entitat gestora. Equipaments d'EA/Dotacions.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Nombre d'usuaris del PNM amb discapacitats. Espais i indrets més usats. Participació inclusiva de persones amb discapacitats en les activitats i programes no especialment adaptats que es realitzen en el PNM.

ACCIÓ 2.1	
Disseny i promoció de projectes d'Aprenentatge – Servei.	
EIX 2: Actualitzar enfocaments, programes i activitats / ACCIÓ PRIORITÀRIA.	
FINALITAT	-Utilitzar la metodologia de l'aprenentatge-servei (APS), que es fonamenta en aprendre tot fent un servei a la comunitat, per actuar directament en el territori. És una metodologia que va més enllà del voluntariat, perquè aporta unes directrius estructurades que faciliten l'acció com a eina educativa.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	C3 Afavorir i promoure l'acció en actuacions de custòdia del territori, o altres fórmules que permetin fer o participar en actuacions per part de la societat civil, per a la conservació del patrimoni del Montseny. A4 Promoure la identificació i el sentiment de pertinença de la població local al PNM. Reserva de la Biosfera.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> Accions de voluntariat diverses que tenen lloc al PNM. Camps de treball realitzats. Unitat didàctica de cicle superior del Programa Educatiu "El Montseny a l'escola" A Catalunya ja existeix un centre promotor de l'APS on hi participa activament el Servei d'Educació de la Diputació de Barcelona. <u>Justificació:</u> L'APS és un enfocament educatiu que reforça el mètode de projectes, donant un sentit funcional i comunitari a l'aprenentatge. Es pot aplicar en contextos formals i també en educació en el lleure. Una de les finalitats de l'EA és capacitar ciutadans que actuïn. Acció 6.1.7. Establiment de xarxes de cooperació. Document DETUNAT (novembre, 2008).
PROPOSTES	-Tenir en compte el Cercle d'Amics dels Parcs. -Relacionar la metodologia i les activitats d'APS amb les iniciatives de voluntariat ja existents, també de l'àmbit d'inclusió social, amb la finalitat i compromís de l'EA. -Potenciar i afavorir projectes d'APS als centres educatius, en col·laboració amb els equipaments d'EA. Identificació de bones pràctiques.
AGENTS IMPLICATS	Equipaments d'EA, centres educatius del territori i de l'àrea metropolitana de Barcelona i Girona, serveis del PNM, ajuntaments de la zona, ONG i fundacions del territori que hi actuen i/o educadors ambientals de temps de lleure.
CALENDARI	Fase I: Donar a conèixer experiències i projectes d'APS en el marc de l'EA, perquè és necessària una fase de preparació i comunicació als agents implicats. (2012). Fase II: Disseny i aplicació de projectes d'APS en el marc de l'EA al PNM (2013 i 2014).
RECURSOS MATERIALS	Es podria aprofitar la convocatòria d'ajuts d'entitats o fundacions, i també de la Fundació Jaume Bofill, que duu el Centre Promotor de l'APS a Catalunya. Difondre un guió de la metodologia i finalitat de l'APS. Utilitzar equipaments i experiències de la zona que ja han fet ús d'aquesta metodologia.

**RECURSOS
HUMANS**

Assessorament i col·laboració del centre promotor d'APS.
Col·laboració d'entitats de custòdia del territori i del patrimoni.
Educatadors ambientals d'equipaments del territori que tenen experiència pràctica.

**INDICADORS DE
SEGUIMENT**

Seria convenient atendre:

- L'evolució en la implementació de l'APS. Experiències prèvies i comparar-les amb les dutes a terme al llarg del desenvolupament de l'activitat.
- Resultats valorats:
 - Quantitativament, nombre d'experiències, alumnat i professorat implicat, serveis a la comunitat (registre estadístic).
 - Qualitativament, grau de satisfacció dels participants, rigor aplicat i diferents valoracions (registre en vídeo).

ACCIÓ 2.2	Divulgació entre la població local del que representa ser Reserva de la Biosfera. EIX 2: Actualitzar enfocaments, programes i activitats / ACCIÓ PRIORITÀRIA.
FINALITAT	- Dissenyar un procés de participació i divulgació ciutadana per explicar, entendre i participar en el compromís col·lectiu de pertànyer al programa MAB de la UNESCO – Reserva de la Biosfera.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	C3 Afavorir i promoure l'acció en actuacions de custòdia del territori, o altres fórmules que permetin fer o participar en actuacions per part de la societat civil, per a la conservació del patrimoni del Montseny. A4 Promoure la identificació i el sentiment de pertinença de la població local al Parc Natural del Montseny. Reserva de la Biosfera.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> Exposició «Montseny, Reserva de la Biosfera». Inventari dels béns culturals i immaterials de la Reserva de la Biosfera. Informe de l'Agència Europea de Medi Ambient. <u>Justificació:</u> Explicar el concepte de Reserva de la Biosfera als municipis del territori és una necessitat per tal de poder redefinir i augmentar l'espai, entendre el concepte i el que pot significar com a valor afegit.
PROPOSTES	-Processos de participació amb els tècnics municipals. -Sessions d'informació per a entitats, associacions i públic en general. -Visualitzar la Reserva de la Biosfera com un valor afegit i segell de qualitat (sense marc normatiu). -Utilitzar els programes adreçats a les escoles per divulgar el concepte.
AGENTS IMPLICATS	Gestors del PNM. Tècnics municipals dels diferents ajuntaments del territori. UNESCO.Cat. Educatadors ambientals.
CALENDARI	Fase II
RECURSOS MATERIALS	Tertúlies d'intercanvi. Què és un espai Reserva de la Biosfera? Exposició «Montseny, Reserva de la Biosfera».
RECURSOS HUMANS	Sessions de formació i d'informació àmplies, per explicar a la ciutadania aquest concepte i l'especificitat del PNM.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Sessions de formació. Nombre d'assistents. Implicació d'ajuntaments, entitats i associacions.

ACCIÓ 2.3 Redacció dels criteris sobre l'EA que es volen al PNM.	
EIX 2: Actualitzar enfocaments, programes i activitats / ACCIÓ PRIORITÀRIA.	
FINALITATS	<ul style="list-style-type: none"> - Arribar al consens de compromís comú per un marc sobre el model d'EA, que ha de comptar amb les actuacions i propostes didàctiques que es realitzen en el PNM. - Definir un pacte epistemològic i metodològic concret, i d'ús pràctic, que contempli les aportacions dels darrers congressos d'EA de l'àmbit internacional (AHMEDABAD 2008, MONTREAL 2009, ARGENTINA 2010).
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>D5 Establir, amb tots els equipaments d'EA que treballen al parc, uns mínims objectius, continguts i metodologia comuns en l'oferta.</p> <p>D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per tal de complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.</p> <p>D7 Promoure la formació contínua i l'intercanvi d'aquells que utilitzen el Parc com un espai educatiu (educadors, tècnics relacionats amb l'EA, etc.) per tal d'incorporar les innovacions educatives que sorgeixen en aquest àmbit.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Precedents:</u> Bagatge dels equipaments d'EA. Experiències realitzades en altres espais naturals protegits. Recuperar el paper rellevant de l'EA en el PNM.</p> <p><u>Justificació:</u> Voluntat d'adaptar-se a les noves realitats. Unificar criteris i actualitzar enfocaments. Innovació i recerca per millorar la qualitat de l'oferta educativa.</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> -Comunicar i divulgar l'aportació dels enfocaments acordats a les cimeres internacionals de referència. -Posar en comú, entre els equipaments, aquestes noves visions. -Definir un "decàleg" de compromisos en relació amb aquests plantejaments de fons. Elaborar un document públic (es pot preveure un seminari de treball obert a docents, tècnics municipals i equipaments) amb l'objectiu de redactar la Carta de Compromisos de l'EA del PNM.
AGENTS IMPLICATS	<p>Tècnics del PNM. Tècnics d'equipaments. Equip assessor: especialistes (educació o medi ambient...) i tècnics municipals.</p>
CALENDARI	<p>Fase I: És una acció que suposa repensar el marc de l'EA, per tant es considera convenient fer-la entre els anys 2011 i 2012.</p>

RECURSOS MATERIALS	Documents de congressos internacionals. Recursos econòmics per a l'organització d'espais d'intercanvi i formació. Per ex. del Seminari: conferències, taules de debat...
RECURSOS HUMANS	Especialistes, com a assessors i d'interformació entre els participants. Equip coordinador per elaborar documentació i gestionar la participació.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Caldrà fer el seguiment del grau d'assoliment en: <ul style="list-style-type: none">- Aconseguir una redacció i aprovació de la Carta de l'EA del PNM.- Grau de satisfacció del procés i resultats del seminari, per part dels seus assistents a partir d'una graella valorativa.- Percentatge d'activitats que compleixen els compromisos en cada equipament.- Que les activitats que incorpori cada equipament compleixin amb els compromisos del decàleg o carta de l'EA.

ACCIÓ 2.4**Identificació del Patrimoni del Montseny.****EIX 2: Actualitzar enfocaments, programes i activitats / ACCIÓ INTRODUÏDA AL FINAL DEL PROCÉS.**

FINALITATS

- Identificar els diferents aspectes del Patrimoni del Montseny per elaborar una síntesi i un llistat dels valors singulars, problemàtiques i oportunitats que ofereix el PNM en el context català i mediterrani.
- Definir les singularitats del Montseny, entre tots els agents relacionats amb l'EA (equipaments, gestors, centres educatius, educadors...) amb la finalitat de disposar d'un coneixement comú que faciliti la diversificació i l'especificació, per un treball conjunt entre els diferents equipaments.

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA

- A1 Reconèixer i apreciar els valors naturals, culturals, paisatgístics, històrics i socials.
- A2 Fomentar la interpretació del paisatge i de la realitat actual de l'espai com a resultat de la interrelació contínua entre el medi i les persones.
- A3 Donar a conèixer i promoure les activitats tradicionals respectuoses amb el medi, els productes artesans i els de la terra.
- A6 Facilitar l'accés a la informació que genera el PNM.

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS

Precedents:
Document Diagnosi de l'Estat de l'EA en el PNM.

Justificació:
Voluntat que les activitats d'EA estiguin arrelades al territori, amb persones del i per al territori.

PROPOSTES

- A partir de la Diagnosi de l'Estat de l'EA en el PNM, crear una taula de treball cooperatiu formada entre els equipaments i els tècnics, per elaborar un document que reculli els principals aspectes menys tractats en EA al Montseny.
- Desenvolupar programes i activitats relacionades amb aquests aspectes.
- Relacionar aquesta acció amb l'acció número 1.

AGENTS IMPLICATS

Serveis tècnics del PNM.
Equipaments d'EA.
Centres de documentació.
Persones de reconeguda vàlua, agents clau, entitats i agents socials.

CALENDARI

Fase I: A partir del 2012 hi haurà informació disponible del Pla de Conservació.

Fase II: L'any 2013 seria convenient fer la tasca d'identificació patrimonial en relació amb l'EA.

**RECURSOS
MATERIALS**

Llistat de contactes, entrevistes i enquestes als agents implicats.

**RECURSOS
HUMANS**

Equip coordinador per tal d'elaborar documentació, seguir el procés i gestionar la participació.

**INDICADORS DE
SEGUIMENT**Seguiment dels diferents valors i problemàtiques treballades en el conjunt dels equipaments i les aportacions de millora i complementació, així com l'increment de materials/dossiers recollits.

ACCIÓ 2.5 Revitalitzar i donar continuïtat a la xarxa d'equipaments d'EA.	
EIX 2: Actualitzar enfocaments, programes i activitats.	
FINALITAT	- Impulsar i facilitar accions conjuntes periòdiques i concretes, amb la finalitat de materialitzar un enfocament conjunt i compartit de l'Educació socioambiental.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	D5 Establir objectius, continguts i metodologies comuns en l'oferta de tots els equipaments d'EA que treballen al PNM. D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per tal de complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> Trobades de la xarxa d'equipaments i d'ús públic d'EA de la Xarxa de Parcs. Trobades d'equipaments d'EA del PNM. <u>Justificació:</u> Treballar en xarxa i establir criteris conjunts d'actuació. Acció 6.5.1 Xarxa d'equipaments d'informació. Document DETUNAT (novembre, 2008).
PROPOSTES	-Trobada presencial, una vegada a l'any (mínim), per tal d'anar coneixent els diferents equipaments. -Establir un canal de comunicació digital a Internet.
AGENTS IMPLICATS	PNM, equipaments, equip assessor, especialistes de centres escolars, tècnics municipals. Cada equipament ha de fer xarxa al seu territori.
CALENDARI	Fase I: Aprofitar les sessions de seguiment/aprovació del Pla d'Acció per definir la xarxa (curs 2011-2012). Redacció del règim de funcionament.
RECURSOS MATERIALS	Recurs informàtic per treballar en xarxa. Pàgina per allotjar-hi documents. Espai de trobada i de formació.
RECURSOS HUMANS	Cal preveure una persona que coordini la xarxa (possibilitat que sigui rotatiu entre els equipaments i que sigui, alhora, l'amfitrió de la trobada).
INDICADORS DE SEGUIMENT	Realització de la jornada anual. Nombre d'equipaments assistents. Grau d'ús de la xarxa informàtica. Valoració qualitativa de cada equipament i del funcionament de la xarxa a la trobada anual.

ACCIÓ 2.6	
Intercanvi i formació amb el professorat.	
EIX 2: Actualitzar enfocaments, programes i activitats.	
FINALITAT	- Programar propostes de formació per elaborar accions educatives adients per al professorat, a partir dels seus interessos, que es converteixin en un recurs permanent de l'escola per ser usat cada curs.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.</p> <p>D2 Vetllar especialment per l'adequació dels programes d'EA a les necessitats dels centres educatius i, en particular, al currículum escolar.</p> <p>D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per tal de complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Justificació:</u> Els centres educatius són normalment receptors de propostes educatives de tots els nivells i de totes les temàtiques. Moltes d'aquestes propostes no són utilitzades pels centres, potser perquè no recullen ni donen resposta al que necessiten.</p>
PROPOSTES	<p>-Realitzar propostes educatives adaptades al currículum escolar i que responguin a les necessitats dels centres educatius del territori.</p> <p>-Participar i impulsar grups de treball (formació permanent de professorat) per tal de detectar les necessitats concretes i els recursos didàctics dels quals no disposen referents al PNM.</p> <p>-Afavorir el treball conjunt entre equipaments d'EA i centres educatius.</p> <p>-Crear xarxa entre centres.</p>
AGENTS IMPLICATS	<p>CRP (Centre de Recursos Pedagògics).</p> <p>Centres escolars.</p> <p>Xarxa d'equipaments/dotacions.</p>
CALENDARI	Fase II: Curs 2013-2014. Ha de ser una necessitat que sorgeixi de les sinergies i relacions que s'estableixin entre els centres en els propers dos cursos.
RECURSOS MATERIALS	<p>Coordinació convocatòria i proposta anual.</p> <p>Espais de trobada.</p>

RECURSOS HUMANS Tècnic assessor.
Equip coordinador.

INDICADORS DE
SEGUIMENT Participació als seminaris per part dels docents.
Intercanvis d'experiències.
Intercanvis de programes d'acció i treball en xarxa.

ACCIÓ 3.1 Disseny i desenvolupament d'un programa de formació i interformació.

EIX 3: Formació permanent / ACCIÓ PRIORITÀRIA I AGRUPACIÓ DE TRES ACCIONS INICIALS.

FINALITAT -Organitzar seminaris/intercanvis/xerrades/cursos de formació, promoguts des de les Diputacions, en els quals participin els equipaments.

Exemples:

Curs de formació sobre aprenentatge/servei i participació/acció.

Fer dues trobades a l'any de la comissió d'EA del Montseny amb criteris de formació.

Jornades d'interformació anuals i una trobada, o congrés Biannual, oberts a l'intercanvi amb altres equipaments d'altres parcs naturals.

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA D5 Establir objectius, continguts i metodologies comunes en l'oferta, amb tots els equipaments d'EA que treballen al PNM.

D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per tal de complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.

D7 Promoure la formació contínua i l'intercanvi de tots els que utilitzen el Parc com un espai educatiu (educadors, tècnics relacionats amb l'EA, etc.), per tal d'incorporar les innovacions educatives que sorgeixen en aquest àmbit.

C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS

Precedents:

Pla de Formació de la Garrotxa.

Grup consultiu d'EA i ús públic.

Taller per a educadors ambientals (Diputació de Girona).

Trobada d'estudiosos del PNM.

Justificació:

Els canvis produïts en el marc de l'EA són tan ràpids com els que es produeixen a la nostra societat. En aquest marc, la formació permanent és una necessitat.

Acció 6.4.6. Cursos, jornades i seminaris de formació. Document DETUNAT (novembre, 2008).

PROPOSTES

- Identificar i definir les necessitats de formació.
- Definir el format (dins del Pla d'Acció hem d'aprofitar per identificar bé i definir les necessitats reals de formació).
- Curs bàsic de formació «EA a PNM», adreçat a tots aquells que utilitzen el Montseny per fer EA.
- Jornades temàtiques per fomentar la recerca i la innovació.
- Introducció teòrica i taller. Posada en comú. Revisió.
- Formacions puntuals sobre necessitats.
- Aplicació/visualització dels coneixements adquirits.
- Procés d'avaluació.

AGENTS IMPLICATS	Administració del PNM, educadors ambientals, experts externs (obert al professorat, CRP, serveis territorials d'ensenyament). Societat Catalana d'EA. EDUSOST (Xarxa de recerca i investigació en educació i sostenibilitat). Altres espais d'interformació que actualment estiguin implicats en diferents espais protegits de l'Estat (CENEAM).
CALENDARI	Acció continuada des del 2011: Cap de setmana intensiu o bé 5 tardes al setembre, més el juny de retorn. 1a sessió: setembre 2a sessió: finals de juny Es pot pensar també en un pla de formació que vagi més enllà d'un curs específic i, per tant, en un calendari més ampli.
RECURSOS MATERIALS	Documents de treball, bàsicament informació, que pot ser digital.
RECURSOS HUMANS	Impartits per l'Administració (organització). Experts sobre el tema concret.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Anàlisi de l'aplicabilitat real i pràctica de la formació rebuda. Percentatge de membres d'equipaments del Montseny que han fet el curs. Grau d'ús del coneixement adquirit. Els participants han d'aportar qüestions no resoltes que ajudaran a dissenyar el curs de l'any vinent.

ACCIÓ 3.2 Creació d'una comissió assessora en EA al Montseny.	
EIX 3: Formació permanent.	
FINALITAT	-Crear un organisme que analitzi, avalui i implementi l'EA en el PNM, per anotar els objectius assolits i desenvolupar els objectius proposats en els documents marc.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.</p> <p>A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Precedents:</u> Comissió consultiva d'EA. Diputació de Girona 1990-2000. Grup d'equipaments del Montseny 1995-2002. Comitè científic PN Aigües Tortes i llac de Sant Maurici (altres ENP). Comitè Assessor "el Montseny i el futur".</p> <p><u>Justificació:</u> Anotar els objectius assolits i dissenyar propostes de futur per assolir altres objectius proposats, necessitat d'un organisme extern que sigui capaç de disposar de criteris d'avaluació que garanteixin el desenvolupament i seguiment de les accions de l'Estratègia.</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar perfils dels possibles membres que haurien de configurar la comissió. Incloure l'especialista en educació en el comitè científic de la comissió consultiva del PNM. - Contactar amb diferents col·legis professionals i persones significades del món de l'EA. - Relació amb entitats i col·lectius d'abast estatal.
AGENTS IMPLICATS	Administracions gestores del Parc, SCEA, Universitats, Grups de recerca i innovació...
CALENDARI	Fase I: 2011 i 2012: Constitució de la comissió i trobada anual.
RECURSOS MATERIALS	Dietes i desplaçaments dels membres de la comissió assessora.
RECURSOS HUMANS	Equip d'assessors i redactors. Secretariat.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Utilització dels diferents indicadors de seguiment de cada acció. Relació de les accions amb els objectius del PNM i amb el model conceptual de l'Estratègia d'EA.

ACCIÓ 3.3	Apropament dels centres educatius del PNM a la Xarxa d'Escoles per a la Sostenibilitat de Catalunya (XESC). EIX 3: Formació permanent.
FINALITAT	- Aprofitar les sinergies i la pluralitat d'accions de centres adherits a programes d'EA i la xarxa XESC.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	C2 Promoure canvis d'hàbits que afavoreixin comportaments respectuosos i activitats sostenibles amb el medi, per tal de disminuir l'impacte de les actuacions de residents, professionals, visitants i altres col·lectius que s'adrecen al Montseny. C3 Afavorir o promoure accions de custòdia del territori, o altres fórmules que permetin fer o participar en actuacions per part de la societat civil, per a la conservació del patrimoni del Montseny.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> Dels vint-i-dos centres escolars dels municipis del PNM, vuit ja pertanyen a la XESC. <u>Justificació:</u> El territori, en aquest cas el PNM, és el nexa d'unió entre els centres, però també ho poden ser els conceptes compartits de sostenibilitat i EA. Relacionar-se amb xarxes existents facilita la feina educativa dels centres.
PROPOSTES	- Incorporar les escoles als processos de participació d'EA, per tal de fer possible que els centres escolars es plantegin la incorporació en Xarxes per la sostenibilitat.
AGENTS IMPLICATS	Centres escolars. Xarxa entre centres.
CALENDARI	Ha de ser una necessitat que sorgeixi de les sinergies i relacions que s'estableixin entre els centres en els propers dos cursos. Per això es preveu com una acció derivada del procés i que es farà efectiva cap al 2015.
RECURSOS MATERIALS	Coordinació convocatòria i proposta anual. Espais de trobada.
RECURSOS HUMANS	Coordinador: Equip assessor territorial del programa.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Intercanvis d'experiències. Intercanvis de programes d'acció i treball en xarxa. Aportació d'experiències als mitjans de divulgació de la xarxa. Aportació d'experiències a trobades didàctiques.

ACCIÓ 3.4	Establiment de contactes periòdics entre entitats socioambientals. EIX 3: Formació permanent.
FINALITATS	<ul style="list-style-type: none"> - Crear una xarxa que faciliti l'intercanvi de bones pràctiques d'EA al Montseny (una manera d'afavorir la visió col·lectiva de territori i d'educació). - Potenciar la "signatura de compromís" de les diferents entitats amb l'entorn i la sostenibilitat.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.</p> <p>C2 Promoure canvis d'hàbits que afavoreixin comportaments respectuosos i activitats sostenibles amb el medi, per tal de disminuir l'impacte de les actuacions de residents, professionals, visitants i altres col·lectius del Montseny.</p> <p>D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per tal de complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Precedents:</u> Comissió consultiva del PNM. Trobada d'estudiosos del PNM.</p> <p><u>Justificació:</u> Extensió dels objectius i criteris d'un món més sostenible a tota la ciutadania.</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> -Recollir i analitzar iniciatives que pretenen relacionar les entitats del territori. -Potenciar un punt de trobada (fòrum) en el qual es facin paleses les activitats que es porten a terme. -Aplicar temes de sostenibilitat en les accions concretes. -Vincular un portal web: Compartir la dinamització per recollir les actuacions més rellevants. -Creació de grups sectorials de treball futur.
AGENTS IMPLICATS	Entitats/dotacions del Montseny Entitats/dotacions d'altres ENP
CALENDARI	Fase II: 2013
RECURSOS MATERIALS	Aprofitar sessions informatives i formatives.

RECURSOS
HUMANS

Equip de coordinació. Secretariat.

INDICADORS DE
SEGUIMENT

Adherits a la Xarxa.
Intercanvi de propostes didàctiques i bones pràctiques entre els membres de la Xarxa.

ACCIÓ 3.5	Estructuració d'un grup de treball format per educadors ambientals i docents. EIX 3: Formació permanent.
FINALITATS	<ul style="list-style-type: none"> - Relacionar l'oferta dels equipaments amb programes de formació de professorat que portin a terme centres educatius des del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, per tal de no duplicar esforços. - Constituir un grup de treball format per educadors ambientals (amb equipaments i professorat dels centres educatius interessats) que treballin sobre el territori projectes interdisciplinaris, a partir de competències. El professorat és l'emissor de les seves necessitats i els equipaments donen resposta al que necessita.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.</p> <p>C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.</p> <p>D7 Promoure la formació contínua i l'intercanvi de tots els que utilitzen el PNM com un espai educatiu (educadors, tècnics relacionats amb l'EA, etc.) per tal d'incorporar les innovacions educatives que sorgeixen en aquest àmbit.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Precedents:</u> Grups de treball en EA. Grups de treball relacionats amb l'Institut de Ciències de l'Educació.</p> <p><u>Justificació:</u> L'establiment de grups de treball amb la finalitat d'utilitzar el medi com a recurs educatiu afavoreix i aporta eines de gestió.</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> -Identificar quins plans de formació hi ha oberts, relacionats amb el Pla de formació de zona, en què hi participen mestres del territori. -Promoure grups de treball, educadors/mestres, per desenvolupar els projectes interdisciplinaris de primària i per a projectes de recerca. -Crear i impartir seminaris de formació al professorat sobre temes d'EA i el Montseny.
AGENTS IMPLICATS	CRP, STT Ensenyament, ICE, equipaments EA, diputacions, ajuntaments, centres educatius (professorat).
CALENDARI	Fase II: Recerca de complicitats entre professorat i equipaments d'EA i creació del grup de treball el 2013.
RECURSOS MATERIALS	Seguir el model de formació permanent del professorat de la zona.

RECURSOS HUMANS

Gent del territori (educadors, professorat i gestors).
Figura de dinamitzador. Coordinador.

**INDICADORS DE
SEGUIMENT**

Comprovar que s'ha constituït algun grup de treball i/o s'han integrat educadors i gestors en grups existents.
Memòria descriptiva del seminari/grup de treball. Fites aconseguides.
Materials didàctics elaborats.

ACCIÓ 3.6 Intercanvi de metodologies utilitzades pels diferents equipaments d'EA.	
EIX 3: Formació permanent.	
FINALITAT	-Conèixer l'àrea d'acció del territori i els continguts del PNM que utilitza cada equipament. Veure quins aspectes del Montseny queden coberts i quins no. Exemple: Que cada equipament de la Xarxa faci una fitxa tipus, seguint el model del catàleg de la «Guia d'equipaments d'EA i UP existent». Presentació i difusió de finalitats comunes que s'incorporin a la publicació/guia anual de l'oferta educativa al PNM, per temàtiques, destinataris, nivells (interpretació, informació), metodologies aplicades, etc.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per tal de complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> Document: Diagnosi de l'Estat de l'EA en el PNM. <u>Justificació:</u> Disposar d'un marc comú permet analitzar i visualitzar la diversitat dels diferents programes d'EA que desenvolupa cada equipament.
PROPOSTES	-Recerca, buidatge i sistematització de les diferents propostes educatives. -Anàlisi de la metodologia utilitzada. -Concreció d'aspectes que requereixen nous programes educatius.
AGENTS IMPLICATS	Gestors del PNM. Equipaments d'EA.
CALENDARI	Fase II: 2013.
RECURSOS MATERIALS	Guia de criteris de qualitat d'activitats d'EA de la Societat Catalana d'EA. Guia de criteris de qualitat de materials i recursos de la NAAEE (Associació d'Educadors Ambientals de Nord Amèrica).
RECURSOS HUMANS	Equip de coordinació. Redactor responsable.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Llistat de les activitats inventariades. Noves propostes desenvolupades que cobreixin nous sectors d'usuaris i noves temàtiques.

ACCIÓ 3.7 Potenciació de l'apartat d'EA a la trobada d'estudiosos del PNM.**EIX 3: Formació permanent.**

FINALITATS

- Potenciar la investigació i recerca en la realització de propostes d'EA i facilitar la seva presentació a la trobada d'estudiosos del PNM.
- Considerar l'educació com una disciplina que investiga, fa recerca i innova en les seves estratègies i metodologies.

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA

A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.

D4 Avaluar de manera periòdica i externa els programes d'EA que es duen a terme al Parc.

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS

Precedents:
Trobades d'estudiosos del PNM.
Trobades d'EA del Montseny 1999-2000.

Justificació:
Actualment la trobada està oberta a presentar comunicacions d'EA, però no es fa. Això permetria obtenir coneixements, tant de la part educativa com de la científica, i aplicar-los a la feina d'EA.

ACTUACIONS

- Visualitzar l'espai i promoure la participació de l'àmbit d'EA i la seva posterior publicació.
- Presentar els resultats de la recerca i la innovació del grup de treball.

AGENTS IMPLICATS

Científics i estudiosos, educadors ambientals i professorat.

CALENDARI

Anys 2012 i 2015.

RECURSOS MATERIALS

Fer present aquest espai amb la difusió, i fer visible que l'àmbit de l'EA compleix també la finalitat de fer recerca i innovació.

RECURSOS HUMANS

Els habituals, amb el coordinador/promotor en contacte amb l'organitzador de la trobada.

INDICADORS DE SEGUIMENT

Nombre de ponències d'EA presentades.
Diversitat de les ponències.
Tipologia de recerca i investigació realitzades.

ACCIÓ 4.1 Foment de la participació dels agents socials del territori en la gestió del PNM.

EIX 4: Informar i comunicar / ACCIÓ PRIORITÀRIA.

FINALITATS

- Realitzar un breu procés participatiu amb les entitats del territori, per tal que proposin activitats pràctiques per tractar qüestions ambientals del PNM i trobar possibles solucions.
- Visualitzar els valors del Parc Natural i les diferents problemàtiques ambientals, per tal que les entitats puguin aportar solucions.
- Comunicar els resultats a tots els agents socials.

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA

A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.

C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.

D3 Implicar les famílies en l'EA, ja sigui directament o a través de la comunitat educativa (alumnes, professorat, AMPA).

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS

Precedents:
Consell Consultiu del Parc.

Justificació:
Suplir el dèficit de participació de la població local en aspectes de la gestió del PNM.
Convivència o "obligatorietat" de potenciar els processos participatius en la gestió d'un espai d'ús habitual i espai natural protegit.
Acció 6.3.6. Programes d'educació ambiental destinats a visitants i població local. Document DETUNAT (novembre, 2008).

PROPOSTES

- Recopilació dels treballs de diagnosi.
- Aprofitar processos de participació de taules sectorials creades per a l'obtenció de la Carta Europea de Turisme Sostenible, la Q de qualitat i el Pla de Conservació.
- Determinar els col·lectius implicats i establir vincles i complicitats.

AGENTS IMPLICATS

Xarxa d'equipaments d'EA, associacions, entitats culturals, grups excursionistes, agències de viatges...

CALENDARI	Fase II: Els processos de participació són lents, però han de ser segurs i comptar amb uns objectius clars. Han de ser breus i concrets perquè el resultat es pugui recollir dins del Pla d'Acció anual. Es preveu la seva aplicació el 2014.
RECURSOS MATERIALS	Pressupost per realitzar la recopilació d'informació i entrevistes.
RECURSOS HUMANS	Grup dinamitzador i especialistes en processos de participació i, a ser possible, amb la participació de membres del mateix territori.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Quantitat de propostes recollides. Enquesta de satisfacció sobre el recull de propostes. Quantitat de propostes realitzades.

ACCIÓ 4.2 Elaboració d'un pla de comunicació i màrqueting.**EIX 4: Informar i comunicar / ACCIÓ PRIORITÀRIA.**

FINALITATS

- Elaborar un Pla de Comunicació i de Màrqueting i dotar-lo adequadament perquè pugui ser dut a terme segons els següents criteris:
- Reforçar el treball en xarxa entre els diferents equipaments, amb els centres educatius, entitats, etc.
- Afegir, després de Parc Natural, l'epítet «Reserva de la Biosfera» en totes les publicacions i comunicacions del PNM que facin els gestors i els equipaments.
- Utilitzar programes de resposta directa i ràpida a les necessitats de l'usuari.
- Utilització de les noves tecnologies, com per exemple en el programa educatiu «Montseny recurs educatiu».

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA

D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per tal de complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.

C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS

Precedents:
 Consell d'equipaments del Montseny.
 Xarxa d'equipaments i ús públic dels espais naturals (Diputació de Barcelona).

Justificació:
 Reforçar el treball en xarxa entre els equipaments i les entitats del territori.
 Augment de l'excel·lència/millora qualitativa dels serveis oferts.
 Aprofitament dels canals de comunicació locals: Premsa, ràdio, TV.

PROPOSTES

- Definir el públic usuari (client diana) segons oferta.
- Analitzar les mancances i dificultats de la comunicació de les activitats d'EA que s'han portat a terme en el territori. Identificació de la situació actual.
- Web 2.0.
- Estratègia de comunicació de la Diputació i els seus canals de difusió.

AGENTS IMPLICATS	Àrees: Educació i Cultura, espais naturals, turisme. Xarxa d'equipaments d'UP i EA de la Diputació de Barcelona. 1 coordinador.
CALENDARI	Fase II: Quan s'hagin començat a implementar algunes de les accions de l'estratègia i se'n pugui fer difusió. 2012 i 2013.
RECURSOS MATERIALS	Empresa que faciliti el Pla de Comunicació i de Màrqueting.
RECURSOS HUMANS	Una persona que coordini i demani la informació als equipaments de la xarxa i que en faci el seguiment. La Xarxa d'EA: Una persona que renovi, gestioni i actualitzi les informacions.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Indicadors propis d'una campanya de comunicació. Enquestes de satisfacció als usuaris. Augment d'activitats d'EA realitzades.

ACCIÓ 4.3	Creació i difusió d'una publicació periòdica adreçada als centres educatius locals. EIX 4: Informar i comunicar.
FINALITAT	-Crear i difondre documents que expliquin què poden trobar els centres educatius a cada equipament, en funció d'uns criteris preestablerts per la comissió d'EA i/o els serveis tècnics del PNM. Exemple: Crear una mena de catàleg/inventari dels recursos de què disposa cada equipament i posar-lo a disposició dels possibles usuaris.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	A6 Facilitar l'accés a la informació que genera el PNM.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> Guia d'equipaments d'EA del PNM. <u>Justificació:</u> Millorar la visualització dels equipaments com a recursos educatius per als centres escolars.
PROPOSTES	-Relacionar el marc conceptual de l'Estratègia d'EA del PNM i els recursos educatius que cada equipament desenvolupa. -Clarificar l'oferta educativa senyalitzant les característiques pròpies de cada equipament.
AGENTS IMPLICATS	Centres educatius. Entitats i associacions. Equipaments d'EA. Parc Natural.
CALENDARI	Acció relacionada amb les accions vinculades a la formació dels equipaments. Es preveu per al 2013.
RECURSOS MATERIALS	Guia, web 2.0. Canals de comunicació de la Diputació i el PNM.
RECURSOS HUMANS	Servei Tècnic del Parc i Servei de Publicacions de la Diputació.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Augment de l'ús dels programes educatius. Adequació de la utilització dels centres educatius de les propostes educatives que realitzen en el territori (relació amb el seu currículum i les unitats de programació).

ACCIÓ 4.4	Informació d'EA als llocs d'aparcament i punts d'informació del PNM. EIX 4: Informar i comunicar.
FINALITATS	- Informar de les activitats d'EA als llocs d'aparcament, punts d'informació i/o d'entrada al PNM. - Analitzar i avaluar el que s'està realitzant des del punt de vista de l'EA – Funcionalitat i millora.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	A2 Fomentar la interpretació del paisatge i de la realitat actual de l'espai com un resultat de la interrelació contínua entre el medi i les persones. A5 Donar a conèixer les funcions de l'Administració del Parc Natural i ajudar a comprendre la conveniència de la normativa que el regeix. A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> Curs de formació per als informadors. <u>Justificació:</u> La cara visible del PNM és, sovint, l'informador que rep per primera vegada el visitant. La informació de la qual ha de disposar ha de ser variada i completa. En aquest cas, també informa sobre les entitats d'EA i d'interpretació (guiatges) del PNM. Acció 6.5.1. Xarxa d'equipaments d'informació. Document DETUNAT (novembre, 2008). Acció 6.5.4. Desenvolupament d'un programa d'acollida al visitant. Document DETUNAT (novembre, 2008).
PROPOSTES	- Aprofitar la difusió d'itineraris i altres materials divulgatius. - Incloure informació sobre els programes educatius.
AGENTS IMPLICATS	Equipaments. Informadors.
CALENDARI	Fase II i III: 2013 i 2014.
RECURSOS MATERIALS	Afegir als fulletons existents una menció al servei d'oferta d'EA del PNM.
RECURSOS HUMANS	Coordinació puntual.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Augment dels grups organitzats que utilitzen els serveis educatius i de guiatges del PNM.

ACCIÓ 4.5	Disposar d'un espai d'EA <i>on line</i> del Parc del Montseny. EIX 4: Informar i comunicar / AGRUPACIÓ DE TRES ACCIONS INICIALS DURANT EL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ.
FINALITATS	<ul style="list-style-type: none"> - Destinar part del web del PNM a les associacions d'EA, per tal que expliquin i difonguin les seves experiències relacionades amb l'EA. - Disposar d'una publicació periòdica sobre l'oferta d'EA al Parc Natural del Montseny. Sugeriment: per exemple, tipus <i>newsletter</i>.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>A4 Promoure la identificació i el sentiment de pertinença de la població local al PNM, Reserva de la Biosfera.</p> <p>A5 Donar a conèixer les funcions de l'Administració del Parc Natural i ajudar a comprendre la conveniència de la normativa que el regeix.</p> <p>A6 Facilitar l'accés a la informació que genera el Parc Natural del Montseny.</p> <p>A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Justificació:</u> No existeix una eina de comunicació general ni específica al Parc Natural del Montseny. Seria una eina de comunicació del Parc per a tots els públics. Dinamitzar el web del Parc.</p> <p>Acció 6.2.2 Programes de senyalització de rutes, espais, equipaments, etc. Document DETUNAT (novembre, 2008).</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> - Recollir les notícies que surtin al bloc entorn del Parc. - Fer el butlletí amb el Consell consultiu i altres òrgans. - Establir un consell de redacció entre membres de la xarxa d'EA i UP diferents dels del bloc.
AGENTS IMPLICATS	<p>Consell de redacció (tres persones, una d'elles pot ser de la Direcció de Comunicació de la Diputació).</p> <p>Membres xarxa EA i UP Parc.</p>
CALENDARI	<p>Fase I: El butlletí podria sortir el 2012 (quan el bloc ja contingui notícies).</p> <p>Periodicitat trimestral.</p>
RECURSOS MATERIALS	<p>Disseny previ de la maqueta del butlletí.</p> <p>Ordinador, càmera de vídeo i càmera de fotos.</p>
RECURSOS HUMANS	<p>Redactor en cap – Responsable de Direcció de Comunicació de la Diputació de Barcelona.</p>

INDICADORS DE SEGUIMENT	Evolució de les inscripcions al Butlletí. Participació a l'apartat del butlletí «La finestra oberta», destinat a les diferents entitats perquè hi puguin explicar la seva experiència.
----------------------------	--

ACCIÓ 4.6	Difusió, entre els equipaments d'EA de l'àrea del Montseny, de les activitats educatives que es realitzen al PNM. EIX 4: Informar i comunicar.
FINALITAT	-Fer arribar als equipaments ambientals les activitats que es fan al PNM. Per exemple: Informació de les exposicions temporals, per tal que es puguin recollir a les propostes dels diferents equipaments.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Justificació:</u> Els equipaments d'EA són nodes actius de moltes accions educatives que es desenvolupen en el seu àmbit d'influència. Existeix un desconeixement per part dels equipaments de les actuacions i propostes educatives/informatives que es porten a terme des del PNM.
PROPOSTES	-Recollir anualment, des de la gestió del PNM, les propostes d'activitats que realitzen els equipaments i dotacions. -Posar la informació a l'abast dels equipaments a l'espai virtual de comunicació 2.0 -Establir un bloc d'intercanvi entre equipaments.
AGENTS IMPLICATS	Equipaments d'EA. Gestors del PNM.
CALENDARI	Fase I i II: 2012 i 2013.
RECURSOS MATERIALS	Espai virtual de comunicació 2.0.
RECURSOS HUMANS	Dinamitzador de l'espai virtual 2.0.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Evolució de la tipologia de propostes educatives. Establir criteris de qualitat d'una proposta educativa d'EA.

ACCIÓ 4.7 Utilització dels mitjans de comunicació locals per difondre les activitats i iniciatives del PNM.

EIX 4: Informar i comunicar.

FINALITATS -Aprofitar regularment, des del PNM, els mitjans de comunicació locals per tenir "El dia del Parc": Intervencions de gestors o responsables de programes en emissions de ràdio o TV locals.
-Catalogar la documentació d'EA de la qual disposen els diferents equipaments i possibilitar la seva consulta a xarxa web 2.0.

OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA

A4 Promoure la identificació i el sentiment de pertinença de la població local al Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera.

A6 Facilitar l'accés a la informació que genera el Parc Natural del Montseny.

B2 Fer entendre la interdependència existent entre el medi natural del Montseny i les activitats humanes.

B3 Facilitar la presa de consciència dels impactes ambientals causats per les activitats humanes al Montseny.

D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.

PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS

Precedents:
Existència d'un programa setmanal a la *Ràdio Maricel* de Sitges sobre «L'hora del Garraf» (d'una hora de durada).

Justificació:
Necessitat d'arribar a la població local regularment perquè s'assabenti d'allò que els gestors i els equipaments del PNM duen a terme.

PROPOSTES

- Recerca de tots els mitjans de comunicació locals existents (ràdio, TV i premsa escrita) en l'àmbit d'acció del Parc.
- Tramesa de correus electrònics informatius i telefonades personalitzades de suport.
- Tramesa de notes de premsa mensualment, amb els titulars destacats.

AGENTS IMPLICATS

Representants dels equipaments de la Xarxa d'EA i UP.
Gestors del Parc.
Gabinet de premsa de les Diputacions de Girona i Barcelona.

CALENDARI

Fase I: Primer semestre de 2012: Recerca, contactes i tancament d'un calendari.
Segon semestre de 2012: Inici de les col·laboracions als mitjans.

RECURSOS
MATERIALS

Els d'ús habitual d'oficina.

RECURSOS
HUMANS

Tècnic responsable del seguiment dels programes i espais informatius.

INDICADORS DE
SEGUIMENT

Aconseguir un espai de ràdio setmanal.
La XTVL o televisions locals que produeixin programes específics.
Nombre d'articles de premsa apareguts als mitjans escrits.

ACCIÓ 4.8	Creació i manteniment d'un bloc divulgatiu de les activitats d'EA al Montseny. EIX 4: Informar i comunicar.
FINALITAT	-Crear i mantenir un bloc divulgatiu de les activitats d'EA al Montseny. Correspon a les accions 4.2, 4.3, 4.5, 4.6 i 4.7
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	A6 Facilitar l'accés a la informació que genera el Parc Natural del Montseny. C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil. D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per tal de complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Justificació:</u> Fins al moment, no hi ha cap eina divulgativa específica vinculada a la xarxa d'equipaments d'EA. Permetre una comunicació actual, ràpida, senzilla i efectiva.
PROPOSTES	- Crear una comissió d'elaboració i seguiment del bloc. - Repartiment de tasques entre els diferents equipaments d'EA i UP del PNM. - Establir enllaços amb diferents xarxes socials (p.ex. <i>facebook</i> Montseny, <i>twitter</i> ...) i amb les pàgines web dels equipaments de la xarxa.
AGENTS IMPLICATS	Equipaments d'EA, UP i gestors del Parc.
CALENDARI	Fase I: durant el 2012.
RECURSOS MATERIALS	Ordinador. Càmera de fotos i vídeo.
RECURSOS HUMANS	Comissió d'elaboració i seguiment: Tres persones responsables, les quals podrien anar rotant. Però tota la xarxa hi envia les seves novetats.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Quantitat de visites. Quantitat i pertinença del comentaris realitzats. Quantitat de posts apareguts. Posicionament en el rànquing de blocs per temàtiques.

ACCIÓ 5.1	Entorn digital 2.0. EIX 5: Recursos i eines / ACCIÓ PRIORITÀRIA I AGRUPACIÓ DE TRES ACCIONS INICIALS.
FINALITATS	<ul style="list-style-type: none"> - Treballar en xarxa vol dir treballar conjuntament i compartir necessitats i interessos. - Crear una llista a Internet mitjançant la qual les persones o institucions rebin notícies periòdicament del que es fa, s'ofereix i passa al Montseny. - Disposar d'un entorn digital 2.0 que garanteixi un espai de complicitat. Cal treballar no sols per disposar de l'espai sinó per definir com ha de ser i el que se n'espera.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>A4 Promoure la identificació i el sentiment de pertinença de la població local del Parc Natural del Montseny, Reserva de la Biosfera.</p> <p>A5 Donar a conèixer les funcions de l'Administració del PNM i ajudar a comprendre la conveniència de la normativa que el regeix.</p> <p>A6 Facilitar l'accés a la informació que genera el Parc Natural del Montseny.</p> <p>C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Justificació:</u></p> <p>Hi ha molta comunicació dispersa, però sense comunicació transversal. Demanda evident del treball en xarxa.</p> <p>Relació directa amb els usuaris i utilització de noves tecnologies de comunicació ràpida i directa.</p> <p>Acció 6.5.1. Xarxa d'equipaments d'informació. Document DETUNAT (novembre, 2008).</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> - Creació d'un inventari dels continguts ja existents. - Identificació de les necessitats i interessos que fan necessari el treball en xarxa. De la individualitat a la col·lectivitat. - Assessorament extern per a la creació d'aquest espai. - Participació de tots els agents implicats en la creació: Formació a totes les dotacions per a la gestió de l'espai digital.
AGENTS IMPLICATS	Dotacions (equipaments, punts d'informació...), administració i empresa consultora externa.
CALENDARI	<p>Fase I: 2011, estructura i contingut.</p> <p>Fase II: 2012, activació de l'espai digital.</p>

**RECURSOS
MATERIALS**

Assegurar l'accés de tots els equipaments a Internet.
Recursos econòmics per part de l'administració.

**RECURSOS
HUMANS**

Coordinador tècnic de l'espai digital.
Persona d'enllaç de cada equipament.

**INDICADORS DE
SEGUIMENT**

Quantitatiu: Seguiment de les visites, actualització de continguts, etc.
Qualitatiu: Adaptar el protocol existent de la Q a la plataforma (espai digital) per valorar el nivell de satisfacció dels usuaris.

ACCIÓ 5.2 Els programes de gestió del Parc com a eina educativa.	
EIX 5: Recursos i eines / ACCIÓ PRIORITÀRIA.	
FINALITAT	-Utilitzar els programes de gestió del PNM com una eina educativa. Creació de materials didàctics contextualitzats en el territori i d'ús comú dels equipaments i dels centres educatius.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>A7 Potenciar els processos d'educació i de participació com a instruments socials que facilitin la gestió i l'ús públic del Montseny.</p> <p>C1 Fomentar la participació activa en la presa de decisions, la gestió i l'avaluació de la conservació del medi al Montseny, mitjançant mecanismes de diàleg i participació que impliquin l'Administració del PNM i la societat civil.</p> <p>D1 Promoure recursos educatius que responguin a les necessitats de cada col·lectiu, fent èmfasi, en particular, en la població local (residents, escolars, persones que treballen dins l'espai protegit, entitats i associacions civils locals, etc.).</p> <p>D2 Vetllar especialment per l'adequació dels programes d'EA a les necessitats dels centres educatius i, en particular, al currículum escolar.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Precedents:</u> Grups de treball: - Creació de materials didàctics (A21 de Sant Feliu de Llobregat). - Proposta didàctica de la recollida selectiva de l'oli de cuina (Osona).</p> <p><u>Justificació:</u> Les problemàtiques socioambientals que es gestionen al PNM, i la mateixa funció d'un espai natural protegit, són escenaris on utilitzar eines didàctiques que es presenten a l'alumnat i a les famílies, dades i situacions reals i actuals.</p>
PROPOSTES	<p>-Promoure tot un seguit d'actuacions que facilitin la creació de materials didàctics, conjuntament entre els equipaments, el professorat i els tècnics del Parc Natural.</p> <p>-Aconseguir un petit comitè de docents que facin la prova pilot i que recullin observacions sobre el material abans de la seva redacció i edició definitiva.</p>
AGENTS IMPLICATS	Tècnics del Parc Natural. Equipaments. Professorat.
CALENDARI	<p>Fase II: Proposta de grup de treball i definició dels aspectes susceptibles de fer la transferència pedagògica (2013).</p> <p>Fase III: Realització del material didàctic, prova pilot, edició i ús de la proposta didàctica, així com la seva avaluació (2014, 2015 i posteriorment)</p>

RECURSOS MATERIALS	Dotació per editar un determinat material creat pel professorat de la zona. Centre de Recursos Pedagògics (pla de formació de professorat).
RECURSOS HUMANS	Assessors pedagògics. Comissió coordinadora. Professorat.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Utilització dels materials per part dels centres educatius locals. Utilització de criteris de qualitat d'activitats d'EA.

ACCIÓ 5.3	Convenis de col·laboració amb universitats i centres d'estudi i recerca. EIX 5: Recursos i eines.
FINALITAT	-Establir convenis de col·laboració amb universitats i entitats d'EA que fan recerca, per tal de possibilitar estades de pràctiques d'alumnes, treballs de recerca d'EA, tesis doctorals..., del PNM.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	A5 Donar a conèixer les funcions de l'Administració del Parc Natural i ajudar a comprendre la conveniència de la normativa que el regeix. D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<u>Precedents:</u> Es fan molts estudis aïllats i no hi ha sinergies. Hi ha recel a l'hora d'intercanviar o compartir la informació amb dotacions i entre estudiosos. <u>Justificació:</u> La recerca i innovació en EA és una necessitat a la qual s'han dedicat pocs esforços.
PROPOSTES	- Crear un protocol de seguiment dels estudis. Que hi hagi una figura encarregada de registrar i informar dels estudis (espai digital). - Fer una fitxa de registre. - Voluntat de col·laborar. - Dotacions per rebre informació i poder difondre-la si és necessari.
AGENTS IMPLICATS	Universitats, investigadors, entitats de recerca en EA. Administració del PNM.
CALENDARI	Fase II i III: Concreció dels acords de col·laboració i inici de treball conjunt (2013 i 2014).
RECURSOS MATERIALS	Elaborar fitxa de registre per a cada estudi i una base de dades dels estudis realitzats i en curs.
RECURSOS HUMANS	Persona encarregada de portar el control dels estudis que es fan (coordinador). Centres de documentació.

**INDICADORS DE
SEGUIMENT**

Quantitatiu: Nombre d'estudis realitzats i notificats a la memòria anual del Parc.

Qualitatiu: Valorar quin tipus d'informació ha arribat a les dotacions i agents investigadors (informació d'altres estudis).

ACCIÓ 5.4 Aplicació del treball en xarxa a noves propostes d'EA	
EIX 5: Recursos i eines.	
FINALITATS	<ul style="list-style-type: none"> - Unir teoria i pràctica en una acció educativa concreta. - Utilitzar la recerca i innovació com a motor per desenvolupar l'Estratègia d'EA del PNM. - Presentar, descriure i desenvolupar una pràctica educativa concreta a iniciativa d'un equipament, i implicar-hi també una entitat que realitzi recerca en educació.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p><u>Justificació:</u> La recerca i innovació en EA és una necessitat a la qual s'han dedicat pocs esforços. Els equipaments d'EA no poden dedicar gaire temps i esforços a la recerca; el dia a dia no els ho permet i tenen poc temps per a la renovació de les seves propostes.</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> - Voluntat de col·laborar. Establir convenis entre equipaments i equips de recerca. - Identificar els punts febles de les propostes educatives i provar accions creatives i innovadores. Analitzar i difondre els resultats.
AGENTS IMPLICATS	Universitats, investigadors, entitats de recerca en EA. Equipaments d'EA.
CALENDARI	La seva aplicació requerirà el desenvolupament d'accions prèvies, així com formació específica. Es preveu poder-ho fer realitat a partir de 2013.
RECURSOS MATERIALS	Elaborar fitxa de registre per a cada estudi i una base de dades dels estudis realitzats, en curs i pendents de realitzar.
RECURSOS HUMANS	Persona encarregada de dinamitzar la xarxa i potenciar l'intercanvi d'informació. Centres de Documentació.
INDICADORS DE SEGUIMENT	Propostes d'innovació en els programes educatius. Anàlisi i avaluació de les millores obtingudes. Calendari anual d'entitats i propostes analitzades.

ACCIÓ 5.5 Recollida i difusió de treballs d'investigació i recerca al PNM.	
EIX 5: Recursos i eines.	
FINALITATS	<ul style="list-style-type: none"> - Recollir i difondre les propostes d'investigació i recerca referents al Parc. Creació d'un mecanisme per tal de tenir inventariats i fer el seguiment d'aquests treballs. Vincular-los amb els Centres de Documentació. - Crear un mecanisme per tal de tenir recollits sistemàticament els treballs per temàtiques.
OBJECTIUS DEL PNM AMB ELS QUALS ES RELACIONA	<p>A5 Donar a conèixer les funcions de l'Administració del Parc Natural i ajudar a comprendre la conveniència de la normativa que el regeix.</p> <p>D6 Potenciar la cooperació i treball en xarxa dels equipaments d'EA i, alhora, aprofitar les singularitats de cada equipament per complementar i enriquir l'oferta de programes d'EA.</p>
PRECEDENTS I JUSTIFICACIONS	<p>Treballs i estudis propis de particulars i entitats (associacions, fundacions...).</p> <p>Estudiants. Projecte fi de carrera de ciències ambientals, biologia, educació social. Com per exemple a través del SIMSY: Sistema d'informació del Montseny.</p> <p>Convenis en pràctiques d'universitats amb equipaments/dotacions del PNM.</p> <p>Treballs de recerca d'estudiants de batxillerat.</p>
PROPOSTES	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar les temàtiques de recerca.
AGENTS IMPLICATS	<p>Centres de documentació.</p> <p>Serveis tècnics del Parc.</p>
CALENDARI	<p>S'entén que és una acció que pot realitzar-se al llarg de tot el procés d'aplicació del Pla d'Acció.</p>
RECURSOS MATERIALS	<p>Establir criteris de selecció i elaborar una fitxa de recollida de dades.</p>
RECURSOS HUMANS	<p>Persona que es troba en algun dels centres de documentació.</p>
INDICADORS DE SEGUIMENT	<p>Nombre de treballs referenciats i catalogats als centres de documentació.</p> <p>Nombre de consultes dels treballs i estudis.</p> <p>Treballs divulgats als mitjans.</p>

4.3. Cronograma d'actuació

Acció	Fase I (1r i 2n anys)		Fase II (3r i 4t anys)		Fase III (5è any i següents)
	2011	2012	2013	2014	2015
1.1 Disseny de programes i activitats educatives per a col·lectius socioeconòmics locals.					
1.2 Reorientació educativa/interpretativa dels itineraris, rutes i activitats de senderisme ja existents.					
1.3 Utilització de les problemàtiques ambientals del PNM com a eina de treball dels centres educatius locals.					
1.4 Establir relació continuada amb els centres d'educació formal del territori, els equipaments i els gestors del Parc.					
1.5 Difusió de les característiques patrimonials del Montseny amb una intenció d'actuació educativa.					
1.6 Foment de xarxes de joves.					
1.7 Celebració del Dia Europeu dels Parcs.					
1.8 Proposta de paquets turístics de cap de setmana al Montseny. (*) Actuació a liderar dins del marc de la Carta Europea de Turisme Sostenible.					
1.9 Disseny de programes adreçats al col·lectiu de discapacitats.					
2.1 Disseny i promoció de projectes d'Aprenentatge – Servei.					
2.2 Divulgació entre la població local del que representa ser Reserva de la Biosfera.					
2.3 Redacció dels criteris sobre l'EA que es volen al PNM.					
2.4 Identificació del Patrimoni del Montseny.					
2.5 Revitalitzar i donar continuïtat a la xarxa d'equipaments d'EA.					
2.6 Intercanvi i formació amb el professorat.					
3.1 Disseny i desenvolupament d'un programa de formació i interformació.					

3.2 Creació d'una comissió assessora en EA al Montseny.					
3.3 Apropament dels centres educatius del PNM a la Xarxa d'Escoles per a la Sostenibilitat de Catalunya (XESC).					
3.4 Establiment de contactes periòdics entre entitats socioambientals.					
3.5 Estructuració d'un grup de treball format per educadors ambientals i docents.					
3.6 Intercanvi de metodologies utilitzades pels diferents equipaments d'EA.					
3.7 Potenciació de l'apartat d'EA a la trobada d'estudiosos del PNM.					

4.1 Foment de la participació dels agents socials del territori en la gestió del PNM.					
4.2 Elaboració d'un pla de comunicació i màrqueting.					
4.3 Creació i difusió d'una publicació periòdica adreçada als centres educatius locals.					
4.4 Informació d'EA als llocs d'aparcament i punts d'informació del PNM.					
4.5 Disposar d'un espai d'EA <i>on line</i> del Parc del Montseny.					
4.6 Difusió de les activitats educatives que es realitzen al PNM entre els equipaments d'EA de l'àrea del Montseny.					
4.7 Utilització dels mitjans de comunicació locals per difondre les activitats i iniciatives del PNM.					
4.8 Creació i manteniment d'un bloc divulgatiu de les activitats d'EA al Montseny.					

5.1 Entorn digital 2.0.					
5.2 Els programes de gestió del Parc com a eina educativa.					
5.3 Convenis de col·laboració amb universitats i centres d'estudi i recerca.					
5.4 Aplicació del treball en xarxa a noves propostes d'EA.					
5.5 Recollida i difusió de treballs d'investigació i recerca al PNM.					

5. CONCLUSIONS

Les conclusions d'un treball que és producte d'un procés participatiu entenem que han d'incloure una valoració del procés de participació realitzat, la síntesi més significativa dels resultats als quals s'ha arribat i, sobretot, una anàlisi distant de la immediatesa, una vegada superat, encara que no completat, el procés laboriós d'endreçar les idees que suposa la memòria que es presenta.

De processos de participació n'hi ha de molts tipus, i el que s'ha realitzat en aquest procés d'elaboració del Pla d'Acció de l'EA del PNM no necessàriament respon a un model tancat i definible. En conjunt, s'ha intentat fomentar que les sessions de treball fossin dedicades al diàleg, a la juxtaposició de punts de vista, amb una metodologia clara i instruccions curtes per adequar-se al temps de què es disposava. S'han combinat dinàmiques grupals a diferents nivells, i els temps expositius per part del grup coordinador s'han mirat de limitar al màxim. Sobretot, s'han respectat les propostes fetes en les sessions de treball, de manera que les accions proposades i la seva prioritat són resultat del treball realitzat en el procés participatiu.

Respecte al Pla d'Acció que es proposa, es defineix una estructura de 39 accions, 12 de les quals són prioritàries i 27 són accions que s'hi relacionen. Per tant, el mapa de les accions és força cohesionat, amb un baix nivell de dispersió però, alhora, amb una certa complexitat de realització atès el volum d'accions plantejades. En aquest sentit, seria oportú acordar un calendari per al seu desenvolupament, tot atenent variables, com ara els recursos disponibles, que en aquests moments es desconeixen. En cada acció hi figura un calendari orientatiu, però és evident que seria convenient precisar el procés i l'estratègia a seguir en funció dels condicionants de caràcter estructural i de les prioritats que s'estableixin des de la gestió del PNM.

Cal tenir en compte que aquesta estratègia és el resultat d'un treball sistemàtic i coherent, iniciat l'any 2007 amb la redacció dels objectius, que ha tingut continuïtat amb l'anàlisi diagnòstica i que ara es complementa amb la concreció d'aquest Pla d'Acció. Un procés de treball col·lectiu que requereix visualitzar la realització d'alguna de les accions proposades al més aviat possible. El desenvolupament progressiu de les accions, les relacions que es produiran entre elles, segons el moment i el procediment que s'utilitzi per a portar-les a terme, ens portarà a avaluar el grau d'assoliment d'uns determinats objectius específics o d'uns altres. El grau de confiança en el procés participatiu realitzat fins ara dependrà, en gran mesura, de les accions que es desenvolupin a partir d'aquest moment. Per això proposem que no es demori en excés la realització d'alguna de les accions. El seu desenvolupament s'ha de fer d'acord amb la realitat de què es disposi (des del PNM i des dels equipaments d'EA). Identificant aquestes forces es podran concretar d'una manera més real els calendaris previstos.

Al mateix temps s'ha d'articular i crear el comitè dinamitzador i avaluador de la realització de l'Estratègia, que ha de ser més operatiu que representatiu. Un comitè que ha d'aprofitar la sinergia de la feina feta en l'elaboració d'aquest Pla d'Acció.

Per acabar, si analitzem a certa distància el model de Pla d'Acció que s'ha dibuixat com a producte del procés participatiu, podríem dir que es tracta d'un procés de reflexió interna i de recerca de solucions als dèficits o problemes envers als recursos propis del Parc Natural del Montseny i dels seus equipaments. Aquest fet, però, demana també que en un futur proper es prevegui el contrast i l'intercanvi de l'experiència de l'EA al PNM amb altres espais naturals protegits de referència. Tanmateix, com bé diu Edgar Morin, com que la unitat conté el tot, nosaltres hem començat per endreçar i compartir la unitat i, sens dubte, la mirada al futur serà ambiciosa i arribarà lluny, al tot; al que fan els altres, no només per emmirallar-nos-hi, sinó també per compartir-la i juxtaposar-la en xarxa –fonament d'aquest món complex– on l'acció educativa s'integra amb l'experiència de participar activament en la construcció d'un món millor.

El Montseny, primavera del 2011